Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého senátu)

9. prosince 2015 *

„Státní podpory — Těžební průmysl — Subvence poskytnutá řeckými orgány těžařskému podniku Ellinikos Chrysos — Smlouva o převodu dolů za cenu nižší než tržní a osvobození od daní z této transakce — Rozhodnutí, kterým se podpory prohlašují za protiprávní a kterým se nařizuje navrácení odpovídajících částek — Pojem ‚zvýhodnění' — Kritérium soukromého investora"

Ve věcech T-233/11 a T-262/11,

Řecká republika, zastoupená P. Mylonopoulosem, V. Asimakopoulosem, G. Kanellopoulosem a A. Iosifidou, jako zmocněnci,

žalobkyně ve věci T-233/11,

Ellinikos Chrysos AE Metalleion kai Viomichanias Chrysou, se sídlem v Kifissia (Řecko), původně zastoupená K. Adamantopoulosem, E. Petritsim, E. Trovou a P. Skourisem, poté K. Adamantopoulosem, E. Trovou, P. Skourisem a E. Roussou, advokáty,

žalobkyně ve věci T-262/11,

proti

Evropské komisi, zastoupené É. Gippini Fournierem a D. Triantafyllou, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2011/452/EU ze dne 23. února 2011 o státní podpoře C 48/08 (ex NN 61/08), kterou poskytlo Řecko společnosti Ellinikos Chrysos AE (Úř. věst. L 193, s. 27),

TRIBUNÁL (čtvrtý senát),

ve složení M. Prek, předseda, I. Labucka a V. Kreuschitz (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: S. Spyropoulos, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. ledna 2015,

vydává tento

* Jednací jazyky: řečtina a angličtina.

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1. *Skutkový rámec*

1 Doly Kassandra (Řecko) se nacházejí v oblasti Chalkidiki (Řecko), která je součástí regionu Střední Makedonie (Řecko) na severu Peloponésu, a zahrnují důlní lokalitu v Olympii (Řecko), tj. olověné, zinkové a měděné doly, důlní lokalitu ve Stratoni (Řecko), tj. olověné a zinkové doly, a důlní lokalitu ve Skouries (Řecko), tj. ložisko mědi a zlata.

2 V návaznosti na zrušení povolení stávajícího projektu rozšíření důlní lokality ve Stratoni ze strany Symvoulio tis Epikrateias (řecká státní rada) dne 6. prosince 2002 (rozsudek č. 3615/2002) z důvodu procesních vad, a zejména vzhledem k chybějícímu společnému ministerskému rozhodnutí pěti příslušných ministrů (ministři rozvoje, životního prostředí, zemědělství, kultury a zdravotnictví), již v této důlní lokalitě není provozována činnost. Za účelem vyhovění tomuto rozsudku přijalo ministerstvo rozvoje dvě rozhodnutí: první zakazující jakoukoliv těžbu ve Stratoni a druhé nařizující přijetí dodatečných bezpečnostních opatření.

3 Dne 18. února 2003 vydalo ministerstvo rozvoje nové povolení k těžbě v důlní lokalitě Stratoni a zrušilo předchozí akty ze dne 7. a 29. ledna 2003. Ve všech dolech Kassandra však byl po celý rok 2003 přerušen provoz.

4 Doly Kassandra vlastnila od roku 1927 řecká společnost až do jejich prodeje ve veřejném nabídkovém řízení společnosti TVX Hellas AE, kterou kontroluje společnost TVX Gold Inc., kanadská společnost, která se v červnu 2002 sloučila s kanadskou skupinou, jejíž mateřskou společností je Kinross Gold Corp. (dále jen „skupina Kinross“).

5 Vzhledem k již uskutečněným investicím, jakož i nákladům na obnovu životního prostředí, které vyžadovala správní a soudní rozhodnutí uvedená v bodech 2 a 3 výše, utrpěla společnost TVX Hellas značné ztráty. Skupina Kinross se v důsledku toho rozhodla přerušit od roku 2003 činnost své dceřiné společnosti v dolech Kassandra a opustit řecký trh.

6 S cílem definitivně ukončit činnost v Řecku zahájila skupina Kinross jednání s řeckým státem, která vedla dne 12. prosince 2003 k mimosoudní dohodě, schválené článkem 51 řeckého zákona č. 3220/2004 (dále jen „mimosoudní dohoda“).

7 Na základě mimosoudní dohody se stala Řecká republika vlastníkem aktiv společnosti TVX Hellas, jak jsou popsána v části II uvedené dohody, a zaplatila uvedené společnosti finanční odškodnění ve výši jedenácti milionů eur.

8 Téhož dne podepsala Řecká republika smlouvu o prodeji uvedených aktiv společnosti Ellinikos Chrysos AE Metalleion kai Viomichanias Chrysou (dále jen „Ellinikos Chrysos“), společnosti založené za účelem převzetí uvedeného majetku, jejímž hlavním investorem byla European Goldfields Ltd, kanadská společnost specializující se na nabývání, průzkum a rozvoj nerostných ložisek na Balkáně. Uvedená smlouva byla schválena článkem 52 řeckého zákona č. 3220/2004 (dále jen „sporná smlouva“).

2. *Relevantní smluvní ujednání*

9 Článek 51 řeckého zákona č. 3220/2004 schvaluje mimosoudní dohodu a upřesňuje, že strany uvedené dohody ji přijaly, aby se vyhnuly letům velmi nákladných rozhodčích a soudních řízení a sporů s nejistým výsledkem. Tato dohoda představuje vzájemné, celkové a úplné uspokojení požadavků jak řeckého státu, tak společností TVX Hellas a TVX Gold v souvislosti s jakýmikoliv vzájemnými nároky nebo pohledávkami.

10 Na základě mimosoudní dohody nabývá řecký stát veškerá aktiva společnosti TVX Hellas a zavazuje se jednak této společnosti zaplatit jako přiměřené finanční odškodnění částku jedenáct milionů eur a jednak zbavit uvedenou společnost a členy její správní rady důsledků jakékoliv správní nebo trestní odpovědnosti nebo jakékoliv povinnosti v důsledku případných nedodržení právních předpisů na ochranu životního prostředí obecně, která se považují za promlčená. Podle této dohody se převod uvedených aktiv provede vyhlášením zákona schvalujícího tuto dohodu v *Úředním věstníku Evropské unie* a není nutný jejich přepis a jiné registrace podle relevantních ustanovení.

11 Článek 52 řeckého zákona č. 3220/2004 schvaluje spornou smlouvu, kterou řecký stát převedl na společnost Ellinikos Chrysos všechna aktiva, která na něj byla převedena společností TVX Hellas na základě mimosoudní dohody.

12 Podle článku 1 sporné smlouvy řecký stát společnosti Ellinikos Chrysos prodává a převádí na ni veškerá aktiva společnosti TVX Hellas, „jak stojí a leží“, jak je nabyl na základě mimosoudní dohody. Uvedený článek dále vyjmenovává součásti majetku a mimo jiné stanoví, že „řecký stát na nabyvatele rovněž převádí všechna stávající správní a jiná povolení a oprávnění, která nebyla zrušena nebo pozastavena soudním rozhodnutím, která jsou uvedena v příloze IV této smlouvy, a tato povolení a oprávnění jsou platná na jeho jméno a účet“.

13 Článek 1.3 sporné smlouvy upřesňuje, že Ellinikos Chrysos „nenese žádnou odpovědnost za škody na životním prostředí nebo škody způsobené třetím osobám, ke kterým došlo před vyhlášením zákona schvalujícího tuto smlouvu, nebo jejichž příčiny vznikly před uvedeným vyhlášením“.

14 Podle článku 2 sporné smlouvy, „[c]ena veškerých aktiv, která náležela společnosti TVX Hellas a jsou prodávána touto dohodou, je jedenáct milionů eur“ a „[t]ato cena musí být zaplacena – do pěti pracovních dní od zveřejnění ratifikačního zákona v Úředním věstníku – přímo společnosti TVX Hellas, na úhradu pohledávky, kterou má tato společnost vůči řeckému státu na základě mimosoudní dohody“.

15 Článek 3 uvedené smlouvy, nadepsaný „Povinnosti nabyvatele a řeckého státu“, popisuje vzájemné závazky smluvních stran vedle závazků přijatých na základě článku 1.3 sporné smlouvy. Podle článku 3.1 této smlouvy se nabyvatel zavazuje zejména:

„a) provádět veškeré činnosti a postupy pro ochranu životního prostředí a údržbu […] do uplynutí lhůty – uvedené v článku 3.3 – stanovené pro vydání nezbytných povolení a oprávnění;

b) začít v každém dole nebo části dolu, u něhož nebyla povolení k provozu a příslušná oprávnění zrušena nebo pozastavena soudním rozhodnutím, se všemi přípravami umožňujícími zahájit v přiměřené lhůtě nepřesahující tři měsíce jejich provoz. V rámci tohoto obnovení provozu dolů Kassandra nabyvatel přijme potřebné zaměstnance, včetně bývalých zaměstnanců dolů Kassandra […]“.

16 Podle článku 3.2 sporné smlouvy se nabyvatel zavazuje mimo jiné „vypracovat ve lhůtě 24 měsíců od vyhlášení zákona schvalujícího tuto smlouvu úplný investiční projekt rozvoje dolů Kassandra, jakož i výstavby a provozu hutnického závodu na zpracování zlata, spolu se všemi studiemi požadovanými platnými právními předpisy, které jsou nezbytné k získání všech příslušných povolení a oprávnění“.

17 Na základě článku 3.3 sporné smlouvy se řecký stát zavazuje „posoudit investiční projekt předložený podle předchozího pododstavce ve lhůtě dvou měsíců a vydat všechna nezbytná povolení a oprávnění ve lhůtě nejvýše deseti měsíců“.

18 Článek 3.4 sporné smlouvy uvádí, že „[i]nvestiční projekt, schválený příslušnými orgány, se považuje za přílohu této smlouvy a její nedílnou součást a bude zavazovat smluvní strany v souladu s podmínkami oprávnění“.

19 Podle článku 3.5 sporné smlouvy se nabyvatel zavazuje „uskutečnit schválený investiční projekt zahájením výroby ve lhůtách stanovených správními povoleními a oprávněními, která obdrží“.

20 Článek 4 sporné smlouvy, nadepsaný „Důsledky nesplnění smluvních závazků smluvními stranami“, stanoví, že nesplnění sjednaných závazků kteroukoliv ze smluvních stran představuje důvod k vypovězení uvedené smlouvy. V případě vypovězení je nabyvatel povinen vrátit všechna aktiva řeckému státu a ten musí vrátit přímo nabyvateli zaplacenou cenu ve výši jedenáct milionů eur a přiměřené odškodnění. Jednostranná změna podmínek této smlouvy a režimu povolení a oprávnění týkajících se investičního projektu ze strany řeckého státu přijetím právních či správních předpisů, jakož i přijetím jiných správních opatření, jakékoliv povahy, je jedním z důvodů vypovězení předmětné smlouvy.

21 Podle článku 5 sporné smlouvy „nabyvatel nenese jakýkoliv finanční závazek spojený s provozem dolů Kassandra, pokud vznikl před vyhlášením zákona schvalujícího tuto smlouvu“ a „[p]řevod všech aktiv, která náležela společnosti TVX Hellas a nabyl je řecký stát, na nabyvatele, je osvobozena od jakékoliv daně z převodu“.

22 Článek 53 řeckého zákona č. 3220/2004 schvaluje další smlouvu uzavřenou dne 22. prosince 2003 mezi společnostmi TVX Hellas, TVX Gold, Ellinikos Chrysos a řeckým státem, která se týká podmínek zaplacení ceny transakce, jak jsou stanoveny článkem 2 sporné smlouvy. Článek 4 posledně uvedené smlouvy stanoví, že pokud nebude možné provést schválení zákonem do 31. ledna 2004, zavazuje se řecký stát vrátit společnosti Ellinikos Chrysos zálohu, kterou Ellinikos Chrysos musí zaplatit společnosti TVX Hellas na základě článku 1 téže smlouvy.

23 Podle článku 56 řeckého zákona č. 3220/2004 má sporná smlouva nabýt účinnosti následujícího dne po vyhlášení uvedeného zákona v *Úředním věstníku Řecké republiky*. Tento zákon v něm byl zveřejněn dne 28. ledna 2004. Dne 30. ledna 2004 zaplatila Ellinikos Chrysos jedenáct milionů eur a byla zproštěna jakýchkoliv platebních závazků.

3. *Správní řízení*

24 Dne 9. července 2007 obdržela Komise Evropských společenství stížnost, podle níž Řecká republika poskytla prostřednictvím sporné smlouvy společnosti Ellinikos Chrysos dvě podpory. Řecké orgány předložily vyjádření k této stížnosti dopisem ze dne 5. listopadu 2007. Komise poté zaslala dopisy ze dne 7. dubna a 25. června 2008 žádosti o další informace, na které řecké orgány odpověděly dopisy ze dne 13. května a 30. července 2008.

25 Rozhodnutím ze dne 10. prosince 2008 Komise zahájila v souvislosti s dotčenými opatřeními formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU a vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek [rozhodnutí C (2008) 7853 final (Úř. věst. 2009, C 56, s. 45, dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“)].

26 Ellinikos Chrysos podala připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení dne 10. dubna 2009. V odpověď na žádost o poskytnutí doplňujících informací podala Ellinikos Chrysos dne 29. července 2009, 15. ledna 2010 a 4. května 2010 doplňující připomínky. Kromě toho došlo ke dvěma jednáním Komise se společností Ellinikos Chrysos, která proběhla dne 26. června 2009 a 24. června 2010.

27 Připomínky podaly další tři zúčastněné strany, a sice společnost European Goldfields, odborová organizace dolů Kassandra a Řecký orgán dohledu nad důlní činností. Konečně, dne 4. ledna 2011 zaslala společnost Ellinikos Chrysos Komisi neformální dokument, v němž vyjádřila znepokojení nad posouzením faktického rámce a jeho pochopením a metodou ocenění, ke kterým Komise dospěla.

4. *Napadené rozhodnutí*

28 Dne 23. února 2011 přijala Komise rozhodnutí 2011/452/EU o státní podpoře C 48/08 (ex NN 61/08), kterou poskytlo Řecko společnosti Ellinikos Chrysos (Úř. věst. L 193, s. 27, dále jen „napadené rozhodnutí"), kterým byla tato podpora prohlášena za neslučitelnou s vnitřním trhem (článek 1) a Řecké republice bylo nařízeno zajistit její navrácení (články 2 a 3).

29 Výroková část napadeného rozhodnutí zní takto:

„*Článek 1*

Státní podpora ve výši 15,34 milionu [eur], kterou Řecko v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU] protiprávně poskytlo společnosti Ellinikos [Ch]rysos […], je neslučitelná s vnitřním trhem.

Článek 2

1 Řecko zajistí, aby příjemce navrátil podporu uvedenou v článku 1.

2 Částky, které mají být navráceny, jsou úročeny ode dne, kdy byly příjemci dány k dispozici, do dne jejich skutečného navrácení.

[…]

Článek 3

1. Podpora uvedená v článku 1 bude navrácena zpět okamžitě a účinně.

2. Řecko zajistí, aby toto rozhodnutí bylo provedeno do čtyř měsíců ode dne jeho oznámení."

30 Uvedené rozhodnutí identifikuje obě podpory následovně (body 15 až 18 odůvodnění napadeného rozhodnutí):

„II.c. Opatření 1: Prodejní cena nižší než tržní hodnota

(15) […] Řecký stát [prodal] doly [K]assandra společnosti Ellinikos [Ch]rysos za 11 milionů [eur], a to bez předchozího ohodnocení majetku či veřejné soutěže. Prodej zahrnoval:

a) doly ve Stratoni, Skouries a Olympii spolu s příslušnými horními právy;

b) pozemky;

c) nerostné zásoby a

d) fixní aktiva (těžební a provozní zařízení, ubytovny pro pracovníky a průmyslové stavební objekty).

Podle řeckých orgánů bylo cílem opatření nalézt majitele, který by byl ochoten provozovat doly a zajistit tak pracovní místa a chránit životní prostředí.

[...]

II.d. Opatření 2: Prominutí daně a snížení zákonných poplatků […]

(18) Komise ve svém rozhodnutí dospěla u opatření 1 a 2 k celkové výši podpory v částce 15,34 milionu [eur], […]“.

31 Pokud jde o první podporu, konkrétně o výpočet hodnoty dolů Kassandra, Komise posoudila každou z důlních lokalit, které je tvoří (Stratoni, Olympie a Skouries), podle hodnoty každého dolu, založené na hospodářských faktorech existujících v době prodeje a provozuschopnosti každého z dolů. Při stanovení uvedené hodnoty použila znalecký posudek, který vypracovala mezinárodní poradenská společnost specializovaná na těžební průmysl pro společnost European Goldfields v rámci jejího plánu na zvýšení kapitálu ve společnosti, Ellinikos Chrysos, který považuje za čas rozhodný pro ocenění půlnoc dne 30. června 2004 (dále jen „znalecký posudek“). Uvedený znalecký posudek na základně příjmového přístupu, který Komise považuje za použitelný pro dotčené ocenění, uvedl u tří dolů následující čisté hodnoty: záporné hodnoty – 28,79 milionu amerických dolarů (USD) nebo – 23,7 milionu eur u důlní lokality Olympie, a kladné hodnoty 10,48 milionu USD nebo 8,6 milionu eur u důlní lokality Stratoni a 15,72 milionu USD nebo 12,9 milionu eur u důlní lokality Skouries, přičemž součet těchto tří hodnot vedl k záporné hodnotě -2,59 milionu eur (body 68 až 74 odůvodnění napadeného rozhodnutí)

32 Pokud jde konkrétně o hodnotu dolu v Olympii, Komise v bodech odůvodnění 75 a 76 napadeného rozhodnutí konstatovala následující:

„75) […] [č]istá aktuální hodnota (na zprovoznitelné úrovni) byla u dolu Olympie v době prodeje skutečně záporná. Nicméně […] záporná čistá aktuální hodnota dolu v Olympii znamená, že v době prodeje by byl záporný předpokládaný zisk vyplývající z provozování dolu při úrovni cen pozorovaných za předchozích 11 let. Vzhledem k ceně zlata by se každý vlastník dolu v Olympii rozhodl důl neprovozovat a snažil by se co možná nejvíce vyhnout ztrátám. Jak je prokázáno, mohl kupec neprovozováním dolů omezit ztráty na 5,5 milionu [eur], což představuje výši nákladů, které musel nést ze smlouvy z důvodů ochrany životního prostředí a údržby. Z této pouhé skutečnosti ale nelze vyvozovat, že by hodnota dolu v Olympii měla být oceněna na – 5,5 milionu [eur], protože z vlastnictví dolu v zásadě vyplývají i různé možnosti: vlastník může důl provozovat v příhodné době (ceny zlata jsou dostatečně vysoké) a rozhodnout se ho ve zlých časech neprovozovat (ceny zlata nejsou dostatečně vysoké). Společnost Ellinikos [Ch]rysos se proto mohla rozhodnout převzít důl jako součást balíčku dolů [K]assandra nebo s výhledem, že bude později schopna provést nutné investice do dolu v Olympii, aby obnovila ziskovou těžbu, pokud ceny zlata dosáhnou úrovně (značně) převyšující úroveň v období 1993–2003.

(76) Získat spolehlivý odhad této opční hodnoty je skutečně obtížné. A co je ještě důležitější, každá podobná hodnota by musela být upravena, aby zohlednila (možná vysokou) pravděpodobnost, že i v případě, kdy by ceny zlata byly dostatečně vysoké, aby zajistily ziskový provoz, by nemuselo být uděleno povolení k těžbě. […] [P]ovolení k těžbě a získávání zlata v Olympii bylo zrušeno z environmentálních důvodů, které byly považovány za závažné. Bylo by proto vhodné nahlížet na Olympii jako na důl, u něhož je možno opatrně odhadnout opční hodnotu jako nulovou. Čistou hodnotu dolu v Olympii je proto nutno ocenit na – 5,5 milionu [eur].“

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

33 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 28. dubna 2011 podala Řecká republika žalobu zapsanou do rejstříku pod číslem T-233/11.

34 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 20. května 2011 podala společnost Ellinikos Chrysos žalobu zapsanou do rejstříku pod číslem T-262/11.

35 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 9. srpna 2011 požádala společnost European Goldfields o vstup do řízení ve věci T-233/11 v postavení vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Řecké republiky.

36 Usnesením ze dne 7. září 2011 zamítl předseda pátého senátu Tribunálu návrh na vstup vedlejšího účastníka do řízení zmíněný v bodě 35 výše na základě čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, použitelného na řízení před Tribunálem podle čl. 53 prvního pododstavce uvedeného statutu, z toho důvodu, že se jedná o spor mezi členským státem a orgánem Evropské unie, a rozhodl, že společnost European Goldfields ponese vlastní náklady řízení.

37 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 9. srpna 2011 požádala společnost European Goldfields o vstup do řízení ve věci T-262/11 v postavení vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání společnosti Ellinikos Chrysos.

38 Usnesením ze dne 27. března 2012 zamítl předseda pátého senátu Tribunálu návrh na vstup vedlejšího účastníka do řízení zmíněný v bodě 37 výše na základě čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, použitelného na řízení před Tribunálem podle čl. 53 prvního pododstavce uvedeného statutu, jelikož European Goldfields doložila pouze nepřímý a potenciální zájem na řešení sporu, a rozhodl, že tato společnost ponese vlastní náklady řízení.

39 V návaznosti na změnu složení senátů Tribunálu přidělil předseda Tribunálu dne 3. října 2013 věci jinému soudci zpravodaji, přidělenému ke čtvrtému senátu, kterému byly tudíž přiděleny projednávané věci.

40 Dne 7. srpna 2014 Tribunál v rámci organizačního procesního opatření podle čl. 64 odst. 3 písm. a) jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991 položil účastníkům řízení sérii písemných otázek, na které uvedení odpověděli ve stanovených lhůtách.

41 Téhož dne se Tribunál dotázal účastníků řízení na případné spojení věcí T-233/11 a T-262/11 pro účely ústní části řízení a rozsudku, jímž se končí řízení.

42 Dne 2. září 2014 podala Komise vyjádření, v němž uvedla, že nemá proti tomuto spojení zásadní námitky.

43 Dopisy ze dne 1. a 2. října 2014 Řecká republika sdělila, že nesouhlasí se spojením věcí T-233/11 a T-262/11. Uvedla rovněž, že v případě spojení je třeba některé skutečnosti ze spisu ve věci T-233/11 považovat za důvěrné a podala žádost o důvěrné zacházení s určitými pasážemi uvedeného spisu vůči vedlejšímu účastníkovi, k níž připojila verzi svých písemností bez důvěrných údajů.

44 Dne 29. října 2014 Tribunál rozhodl, že věci T-233/11 a T-262/11 nebudou spojeny pro účely ústní části řízení.

45 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Tribunál (čtvrtý senát) o zahájení ústní části řízení.

46 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednáních konaných dne 28. ledna 2015. Na těchto jednáních byli účastníci řízení dotázáni na případné spojení věcí T-233/11 a T-262/11 pro účely rozhodnutí, jímž se končí řízení. Ve věci T-233/11 Řecká republika zopakovala svůj nesouhlas s takovým spojením, zatímco Komise nevznesla námitky. Ve věci T-262/11 účastníci řízení proti uvedenému spojení formálně nic nenamítali.

47 Řecká republika a Ellinikos Chrysos (dále společně jen jako „žalobkyně“) navrhují, aby Tribunál:

— napadené rozhodnutí zrušil;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

48 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— žalobu ve věci T-233/11 zamítl jako neopodstatněnou a žalobu ve věci T-262/11 zčásti odmítl jako nepřípustnou a zčásti zamítl jako neopodstatněnou;

— uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

49 Věci se spojují pro účely rozsudku v souladu s čl. 68 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu.

1. *K přípustnosti*

50 Ve věci T-262/11, Komise vyjadřuje pochybnosti o přípustnosti žaloby z hlediska článku 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu ze dne 2. května 1991, jelikož je zbytečně dlouhá a žalobní důvody v ní uvedené jsou prezentovány zmatečně. Kromě toho odkaz na přílohy bez uvedení stránky není „přesný“. Uvedené přílohy nadto nejsou všechny předloženy v jazyce zvoleném jako jednací v uvedené věci v souladu s čl. 35 odst. 3 uvedeného jednacího řádu ze dne 2. května 1991 a Komise se jimi kvůli tomu nezabývala. A dále jestliže společnost Ellinikos Chrysos tvrdí, že Komise zkreslila její argumenty, připisuje Komise tuto eventualitu nejasnosti žaloby.

51 Společnost Ellinikos Chrysos argumenty Komise zpochybňuje.

52 V tomto ohledu je třeba připomenout, že na základě článku 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu ze dne 2. května 1991 musí všechny žaloby obsahovat předmět sporu a stručný popis dovolávaných žalobních důvodů.

53 Podle judikatury musí být tyto údaje dostatečně jasné a přesné na to, aby umožnily žalovanému připravit si obranu a Tribunálu rozhodnout o žalobě. Totéž platí pro každé návrhové žádání, které musí být doprovázeno žalobními důvody a argumenty umožňujícími jak žalovanému, tak soudu posoudit jejich opodstatněnost (rozsudek 7. července 1994, Dunlop Slazenger v. Komise, T-43/92, Recueil, EU:T:1994:79, bod 183). Aby byla žaloba přípustná, je tedy třeba, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly, přinejmenším stručně, avšak uceleně a srozumitelně, z textu samotné žaloby. Ačkoliv obsah žaloby lze podložit a doplnit v konkrétních bodech odkazy na určité pasáže z písemností, které tvoří její přílohu, obecný odkaz na jiné písemnosti, i když jsou připojeny k žalobě, nemůže v tomto ohledu zhojit neexistenci základních prvků právní argumentace, které podle výše připomenutých ustanovení musí být uvedeny v žalobě (viz rozsudky ze dne 17. září 2007, Microsoft v. Komise, T-201/04, Sb. rozh., EU:T:2007:289, bod 94 a citovaná judikatura; ze dne 7. května 2009, NVV a další v. Komise, T-151/05, Sb. rozh., EU:T:2009:144, bod 61 a citovaná judikatura, a ze dne 5. října 2011, Transcatab v. Komise, T-39/06, Sb. rozh., EU:T:2011:562, bod 366 a citovaná judikatura). Mimoto Tribunálu nepřísluší vyhledávat a určovat žalobní důvody a argumenty v přílohách, které by mohl pokládat za důvody představující základ žaloby, neboť přílohy mají čistě důkazní a pomocnou funkci (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. září 2014, MasterCard a další v. Komise, C-382/12 P, Sb. rozh., EU:C:2014:2201, bod 40; NVV a další v. Komise, uvedený výše, EU:T:2009:144, bod 61, a Transcatab v. Komise, uvedený výše, EU:T:2011:562, bod 366).

54 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že ačkoliv jsou žalobní důvody prezentovány a členěny ne zrovna pečlivě, je možné pochopit význam výtek směřujících proti napadenému rozhodnutí. Předmět sporu je totiž jasně vymezen, a sice návrh na zrušení napadeného rozhodnutí, a žalobní důvody vycházejí na jedné straně z nesprávného uplatnění a výkladu čl. 107 odst. 1 SFEU a z několika nesprávných posouzení skutkového stavu v souvislosti s existencí státní podpory a na druhé straně z porušení práva na obhajobu a porušení procesních práv, jakož i ze zneužití pravomoci a porušení zásady řádné správy a povinnosti nestranného a řádného posouzení.

55 Pokud jde o přílohy, ačkoliv podle judikatury lze obsah žaloby podložit a doplnit v konkrétních bodech odkazy na výňatky z písemností, které tvoří přílohu, obecný odkaz na jiné písemnosti, i když jsou připojeny k žalobě, nemůže zhojit neexistenci základních prvků právní argumentace, které musí být uvedeny v žalobě (viz rozsudek MasterCard a další v. Komise, bod 53 výše, EU:C:2014:2201, bod 40 a citovaná judikatura).

56 Jak právem zdůrazňuje Komise, společnost Ellinikos Chrysos odkazuje v textu žaloby na dlouhé přílohy, z nichž pouze krátké pasáže jsou relevantní pro podporu daného argumentu, což přispělo k tomu, že přezkum žaloby je složitější. Nicméně ačkoliv je to politováníhodné, nezabránilo to v projednávaném případě i vzhledem k tomu, že tyto pasáže byly zpravidla zvýrazněny v samotném textu žaloby, pochopit podstatu argumentů představujících základ žaloby, které jsou obsaženy v textu spisů a opírají se o přílohy pouze za účelem poskytnutí doplňujících důkazů.

57 Návrh tedy umožnil Komisi připravit si obranu a Tribunálu pochopit základ uvedené žaloby a je třeba mít za to, že je v souladu s formálními požadavky, jak je vymezuje judikatura připomenutá v 53 výše. Žalobu je tedy třeba prohlásit za přípustnou.

2. *K věci samé*

Shrnutí žalobních důvodů směřujících ke zrušení

58 Na podporu své žaloby uplatňuje Řecká republika tři žalobní důvody a společnost Ellinikos Chrysos dva žalobní důvody. První žalobní důvod uplatněný každou ze žalobkyň je v podstatě totožný a vychází z nesprávného uplatnění a výkladu čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 2 SFEU, jakož i z nesprávného posouzení skutkového stavu v souvislosti s existencí státní podpory. Komise podle nich:

— v případě první podpory (prodej dolů Kassandra za cenu nižší, než je jejich tržní hodnota):

a) nesprávně považovala za splněnou podmínku použití státních prostředků, jelikož řecký stát měl při transakci pouze roli prostředníka;

b) podpůrně, nesprávně použila kritérium soukromého investora;

c) podpůrně, nesprávně považovala za splněnou podmínku existence zvýhodnění z důvodu pochybení při výpočtu hodnoty aktiv, která byla předmětem transakce;

d) ve věci T-233/11 podle Řecké republiky nesprávně posoudila podmínku existence narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy;

— v případě druhé podpory (osvobození od povinnosti zaplatit daně z transakce):

a) nesprávně posoudila podmínku existence zvýhodnění;

b) ve věci T-233/11 podle Řecké republiky nesprávně posoudila podmínku existence narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy.

59 Ostatní žalobní důvody uplatněné žalobkyněmi v projednávaných věcech se liší. Ve věci T-233/11 poukazuje Řecká republika na nesprávný výklad a uplatnění čl. 14 odst. 1 druhé věty nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. L 83, s. 1), v rozsahu, v němž požadavek navrácení podpory porušuje zásadu proporcionality, loajální spolupráce, právní jistoty a ochrany legitimního očekávání (druhý žalobní důvod). Kromě toho Komisi vytýká nedostatečné a rozporuplné odůvodnění a porušení článku 296 SFEU v několika bodech týkajících se existence zvýhodnění a existence narušení hospodářské soutěže (třetí žalobní důvod). Ve věci T-262/11 společnost Ellinikos Chrysos tvrdí, že došlo k porušení jejího práva na obhajobu, porušení jejích procesních práv, jakož i ke zneužití pravomoci a porušení zásady řádné správy a povinnosti nestranného a řádného posouzení (čtvrtý žalobní důvod).

K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného uplatnění a výkladu čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 2 SFEU, jakož i z několika nesprávných posouzení skutkového stavu v souvislosti s existencí státní podpory (věci T-233/11 a T-262/11)

K první podpoře

– Úvodní poznámky

60 Co se týče první podpory, tj. prodeje dolů Kassandra za cenu nižší než tržní (dále jen „sporný prodej“), napadají žalobkyně v zásadě závěr Komise o existenci zvýhodnění ve prospěch společnosti Ellinikos Chrysos. V tomto rámci lze rozdělit argumenty žalobkyň na tři části. V rámci první části zpochybňují použití státních prostředků, a tedy přičitatelnost údajné podpory řeckému státu. V rámci druhé vytýkají Komisi zaprvé, že při odhadu tržní hodnoty dolů Kassandra nezohlednila určité zásadní skutečnosti, zadruhé, že uplatnila nesprávně kritérium soukromého investora, zatřetí, že nesprávně a selektivně vycházela z údajů znaleckého posudku za tímto účelem, a začtvrté, že se při posouzení tržní hodnoty majetku nabytého společností Ellinikos Chrysos dopustila početní chyby. Prostřednictvím třetí části Řecká republika v rámci věci T-233/11 zpochybňuje rovněž existenci narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy.

61 Nejprve je třeba zkoumat druhou část týkající se existence výhody a použití zásady soukromého investora, poté první část týkající se toho, zda lze poskytnutí této výhody přičítat státu, a nakonec třetí část, týkající se pouze věci T-233/11, související s existencí narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu mezi členskými státy.

– Ke druhé části týkající se nesprávného posouzení podmínky existence výhody

62 Žalobkyně zpochybňují závěr Komise o existenci výhody, který je výsledkem nesprávného posouzení některých skutkových okolností (první výtka), jakož i nesprávného a selektivního použití znaleckého posudku (druhá výtka), zjevně nesprávného posouzení při použití kritéria soukromého investora (třetí výtka) a chyby při výpočtu hodnoty majetku, který byl předmětem transakce (čtvrtá výtka).

63 Co se týče první výtky, mezi skutkovými okolnostmi, které Komise údajně posoudila nesprávně, uvádí společnost Ellinikos Chrysos zaprvé, že sporná smlouva neznamená převod nehmotného majetku nebo dolů Kassandra jako fungujícího podniku, ale pouze aktiv společnosti TVX Hellas, která je v úpadku. Zadruhé uvádí, že cena jedenáct milionů eur zaplacená za sporný převod neodráží hodnotu převedeného majetku, nýbrž pouze část nákladů upuštění společnosti TVX Hellas od investičního projektu v dolech Kassandra, a že uvedená částka není výsledkem skutečného započtení pohledávek mezi řeckým státem a společností TVX Hellas, jelikož uvedené pohledávky nejsou určité ani splatné.

64 Řecká republika uvádí, že sporný prodej nemusel být oznámen prostřednictvím zadávacího řízení, jak tvrdí Komise, jelikož dotčená transakce nespadá do působnosti směrnic platných v roce 2003 v oblasti veřejných zakázek. Kromě toho se dovolává bodu II.2 písm. d) sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodejích pozemků a staveb orgány veřejné moci (Úř. věst. 1997, C 209, s. 3), které byla Komise povinna respektovat.

65 Co se týče druhé výtky, žalobkyně kritizují závěr Komise o existenci výhody v rozsahu, v němž je založen na znaleckém posudku, přičemž nezpochybňují jeho věrohodnost jako takovou, nýbrž pouze jeho použití a posouzení ze strany Komise. Zaprvé uvedený posudek byl vypracován v rámci zvýšení podílů společnosti European Goldfields ve společnosti Ellinikos Chrysos. Zadruhé ocenění bylo provedeno po datu uzavření sporné smlouvy. Zatřetí tento posudek neocenil veškerá aktiva společnosti TVX Hellas k době jejich prodeje v prosinci 2003, ale pouze potenciální a striktně aktuální, k okamžiku posouzení, hodnotu dolů náležejících Ellinikos Chrysos, novému důvěryhodnému investorovi, který připravoval plán na investice do zlata. Začtvrté předmětný posudek vycházel z předpokladu, že tři doly Kassandra jsou v „téměř zprovoznitelném“ stavu, což byl výchozí předpoklad, který ve skutečnosti pro doly Kassandra neplatil z důvodu chybějícího povolení k provozu.

66 Žalobkyně tvrdí, že Komise vyložila údaje znaleckého posudku selektivně a svévolně, když v zásadě akceptovala metodu výpočtu podle uvedeného posudku, ale nevyvodila z toho koherentně důsledky pro důlní lokality ve Stratoni a Olympii. Předkládají za tím účelem opravené tabulky uvádějící výpočty, které považují za správné pro každou metodu ocenění navrženou tímto posudkem. Výsledkem je záporné ocenění v rozsahu od -4,20 a -4,80 milionu eur.

67 Co se týče třetí výtky, žalobkyně Komisi vytýkají, že uplatnila nesprávně kritérium soukromého investora. Řecká republika v tomto ohledu tvrdí, že nebylo namístě zkoumat, zda jednání řeckého státu splňuje „kritérium obezřetného soukromého investora“, jelikož odškodnění stanovené v rámci mimosoudní dohody se nijak nelišilo od ceny, která mohla vyplynout z volného jednání o prodeji dolů Kassandra jiné osobě než uvedenému státu, přičemž vzájemné pohledávky stran uvedené dohody vyplývaly z činnosti a provozování uvedených dolů a byly uvedena jako aktiva či pasiva v majetku prodávajícího těchto dolů.

68 Žalobkyně dále kritizují použití „kritéria obezřetného soukromého investora“ v jeho „idealizované podobě“. Mají v zásadě za to, že Komise měla vzít v úvahu skutečného soukromého investora, a sice skupinu Kinross/TVX Hellas existující v okamžiku, k němuž je třeba posoudit existenci podpory. Řecká republika dodává, že soukromý investor by v konkrétním kontextu prodeje dolů měl starost o zajištění řádného fungování uvedených dolů, přičemž jednou z nezbytných podmínek takového fungování je ochrana životního prostředí a zaměstnanosti.

69 V rámci čtvrté výtky žalobkyně Komisi vytýkají, že se při ocenění dolů Kassandra dopustila početní chyby. Kritizují jednak skutečnost, že Komise provedla samostatný výpočet pro každou z dotčených důlních lokalit, ačkoliv tyto představují jediný důlní komplex, který byl prodán jako celek, a jednak výpočet provedený Komisí pro každou z těchto důlních lokalit, přičemž zdůrazňují určité skutečnosti, které měla Komise zohlednit a které by podle jejich názoru vedly k jinému ocenění.

70 Co se týče důlní lokality ve Stratoni, mají žalobkyně za to, že měla být oceněna na nižší částku, jelikož v jejím případě neexistovalo platné povolení k provozu, neboť povolení vydané dne 18. února 2003 bylo v době uzavření sporné smlouvy předmětem řízení o prohlášení neplatnosti u vnitrostátních soudů a uvedená smlouva jej nemohla převést na společnost Ellinikos. Uvedenou důlní lokalitu tedy nebylo možné považovat za důl v „téměř zprovoznitelném“ stavu, přičemž činnost v této důlní lokalitě byla obnovena až dva roky po uzavření této smlouvy. Komise kromě toho nezohlednila v případě této důlní lokality ani náklady na údržbu dolu, který je mimo provoz, ani náklady na ochranu životního prostředí, ačkoliv v případě důlní lokality Olympie tak učinila.

71 V souvislosti s důlní lokalitou Skouries žalobkyně poukazují na to, že se jedná pouze o ložisko, jehož těžební využití vyžaduje vysoké investiční a licenční náklady. Jeho prodej pokrývá pouze převod horních práv, která se k němu pojí, a případné získání povolení k těžbě není bez nebezpečí zrušení, jako u ostatních důlních lokalit. Uvedená důlní lokalita nebyla nikdy v provozu, a její hodnota v době uzavření sporné smlouvy tedy musela být nutně bezvýznamná.

72 Co se týče důlní lokality Olympie, žalobkyně tvrdí, že v době sporného převodu měla zápornou hodnotu (-23,7 milionu eur podle znaleckého posudku), a to kvůli vysokým nákladům na dopravu a zpracování zlata, nakládání s odpady a ochranu životního prostředí, jakož i nízkým cenám zlata. Kromě toho tvrdí, že hodnota této důlní lokality měla významný hospodářský dopad na určení prodejní ceny všech dolů Kassandra, který mohl snížit rovněž hodnotu důlní lokality Stratoni, jelikož k tomu, aby investice do těchto dolů byla rentabilní, musel mít podnik možnost provozovat těžbu zlata v důlní lokalitě Olympie. Komise se tak podle žalobkyň dopustila zjevně nesprávného posouzení, když odmítla dát posledně uvedenému dolu zápornou hodnotu a svévolně se odchýlila od ocenění takového dolu podle znaleckého posudku (body odůvodnění 75 a 76 napadeného rozhodnutí). Konečně podle společnosti Ellinikos Chrysos byl kupující podle sporné smlouvy povinen bezodkladně investovat do těžby zlata a nést s tím spojené náklady.

73 V souvislosti s hodnotou pozemků žalobkyně uvádějí, že pozemky, jež byly předmětem sporné smlouvy, nelze považovat podle řeckého horního práva za aktiva oddělená od dolů Kassandra (článek 65 řeckého legislativního nařízení č. 210/1973), jelikož jejich využití je striktně spojeno s těžební činností. Smlouva uzavřená v roce 1995 je totiž označuje za těžební pozemky a řecký zákon č. 3220/2004, schvalující spornou smlouvu, je kvalifikuje jako „průmyslové oblasti“. Vzhledem k tomu, že doly nejsou v provozu, nemohly být uvedené pozemky využívány k potřebám těžebního podniku a měly nižší hodnotu, než uvedla Komise. Komise se kromě toho svévolně rozhodla upravit kupní cenu těžebních pozemků uvedených ve zmíněné smlouvě v souladu se […] všeobecným indexem cen průmyslové výroby, čímž postavila tyto těžební pozemky na roveň výrobkům na nich vyráběným.

74 Konečně, co se týče hodnoty nerostných zásob, Řecká republika nesouhlasí s popisem předmětu sporného prodeje, ani s tím, že Komise zohlednila ložiska, jak jsou popsána ve znaleckém posudku, ačkoliv v letech 2003 a 2004 společnost Ellinikos Chrysos část nerostů zpracovala. Kromě toho nesouhlasí se závěrem Komise, že hodnotu zásob nebylo možné vypočítat. Uvedená hodnota je podle Řecké republiky naopak záporná z důvodu vysokých nákladů na skladování a ochranu životního prostředí, souvisejících s koncentrovanými zlatonosnými rudami, které se nacházejí v dotčených důlních lokalitách.

75 Komise argumenty žalobkyň zpochybňuje.

76 Článek 107 odst. 1 Smlouvy stanoví, že „[p]odpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem“.

77 Z ustálené judikatury vyplývá, že pojem „státní podpora“, jak je definován ve Smlouvě, má právní povahu a musí být vykládán na základě objektivních skutečností. Z tohoto důvodu musí unijní soud v zásadě a s ohledem jak na konkrétní skutečnosti sporu, o kterém rozhoduje, tak na technickou nebo komplexní povahu posouzení učiněných Komisí, v plném rozsahu přezkoumat, zda opatření spadá do působnosti čl. 107 odst. 1 SFEU (viz rozsudek ze dne 22. prosince 2008, British Aggregates v. Komise, C-487/06 P, Sb. rozh., EU:C:2008:757, bod 111 a citovaná judikatura).

78 Podle ustálené judikatury může poskytnutí majetku nebo služeb za zvýhodněných podmínek představovat státní podporu ve smyslu článku 107 odst. 1 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. září 2004, Valmont v. Komise, T-274/01, Sb. rozh., EU:T:2004:266, bod 44 a citovaná judikatura).

79 Co se týče posouzení hodnoty podpory ve formě prodeje pozemku za údajně zvýhodněnou cenu, je třeba ověřit, zda předpokládaný příjemce podpory koupil pozemek za cenu, které by za obvyklých tržních podmínek nemohl dosáhnout (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 2. září 2010, Komise v. Scott, C-290/07 P, Sb. rozh., EU:C:2010:480, bod 68; ze dne 16. prosince 2010, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, Sb. rozh., EU:C:2010:778, bod 34 a citovaná judikatura, a ze dne 6. března 2002, Diputación Foral de Álava a další v. Komise, T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Recueil, EU:T:2002:59, bod 73). Za těchto okolností se hodnota podpory rovná rozdílu mezi tím, co příjemce skutečně zaplatil, a tím, co by v dané době musel zaplatit za obvyklých tržních podmínek za koupi rovnocenného pozemku od soukromého prodávajícího (rozsudek ze dne 13. prosince 2011, Konsum v. Komise, T-244/08, EU:T:2011:732, bod 61). Když Komise určuje tržní cenu, musí zohlednit nejistotu vyplývající ze samotné povahy zpětného určení takových tržních cen (rozsudek Valmont v. Komise, bod 78 výše, EU:T:2004:266, bod 45). Citovaná judikatura platí i pro jiný majetek, jako jsou aktiva těžařského podniku.

80 Komise musí v tomto ohledu provést komplexní ekonomická posouzení (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Scott, bod 79 výše, EU:C:2010:480, bod 68).

81 Provádí-li Komise komplexní ekonomická posouzení, je přezkum ze strany unijního soudu nutně omezený. Omezuje se na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odůvodnění, věcné správnosti skutkových zjištění, jakož i neexistence zjevně nesprávného posouzení a zneužití pravomoci (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 24. ledna 2013, Frucona Košice v. Komise, C-73/11 P, Sb. rozh., EU:C:2013:32, body 74 a 75, a ze dne 24. října 2013, Land Burgenland a další v. Komise, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, Sb. rozh., EU:C:2013:682, body 77 a 78).

82 Pro prokázání, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, které může odůvodnit zrušení napadeného rozhodnutí, musí být důkazy předložené žalobkyněmi dostatečné k tomu, aby zbavily věrohodnosti posouzení skutečností uvedená v rozhodnutí (rozsudky ze dne 12. prosince 1996, AIUFFASS a AKT v. Komise, T-380/94, Recueil, EU:T:1996:195, bod 59, a ze dne 12. února 2008, BUPA a další v. Komise, T-289/03, Sb. rozh., EU:T:2008:29, bod 221).

83 Kromě toho, i když má Komise v hospodářské oblasti určitý prostor pro uvážení, neznamená to, že unijní soud nesmí přezkoumávat výklad údajů hospodářské povahy provedený Komisí. Uvedený soud musí zejména ověřit nejen věcnou správnost uplatněných důkazů, jejich věrohodnost a soudržnost, ale musí rovněž přezkoumat, zda tyto důkazy představují všechny relevantní údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu, a zda o ně lze opřít závěry, které z nich byly vyvozeny (rozsudek ze dne 15. února 2005, Komise v. Tetra Laval, C-12/03 P, Sb. rozh., EU:C:2005:87, bod 39; viz rovněž rozsudky ze dne 22. listopadu 2007, Španělsko v. Lenzing, C-525/04 P, Sb. rozh., EU:C:2007:698, body 56 a 57 a citovaná judikatura, a Komise v. Scott, bod 79 výše, EU:C:2010:480, body 64 a 65 a citovaná judikatura). Tomuto soudu však nepřísluší, aby v rámci tohoto přezkumu nahradil hospodářské posouzení Komise vlastním posouzením (rozsudky Španělsko v. Lenzing, bod 83 výše, EU:C:2007:698, bod 57; Komise v. Scott, bod 79 výše, EU:C:2010:480, bod 66, a Frucona Košice v. Komise, bod 81 výše, EU:C:2013:32, bod 75).

84 V případech, kdy je určitý unijní orgán nadán širokou posuzovací pravomocí, má přezkum dodržení určitých procesních záruk zásadní význam. K těmto zárukám patří i povinnost příslušného orgánu zkoumat pečlivě a nestranně všechny rozhodné skutečnosti daného případu a dostatečným způsobem odůvodnit své rozhodnutí (rozsudky ze dne 21. listopadu 1991, Technische Universität München, C-269/90, Recueil, EU:C:1991:438, bod 14, a Španělsko v. Lenzing, bod 83 výše, EU:C:2007:698, bod 58).

85 Ve světle těchto zásad je třeba posoudit, zda se Komise dopustila pochybení, když konstatovala existenci výhody.

86 V projednávaném případě Komise konstatovala, že ke spornému prodeji došlo bez veřejné soutěže nebo ocenění nezávislými znalci (bod 15 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

87 V bodě II.4 sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodejích pozemků a staveb orgány veřejné moci je upřesněno, že v případě, že Komise obdrží stížnost nebo jiné podání od třetích stran, které tvrdí, že je ve smlouvě o prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci přítomen prvek státní podpory, Komise bude předpokládat, že o státní podporu nejde, jestliže údaje poskytnuté příslušným členským státem prokáží dodržení zásad uvedených v bodech II.1 a II.2 uvedeného sdělení, tedy pokud byl prodej proveden prostřednictvím nabídkového řízení nebo po ocenění tržní hodnoty nezávislým odborníkem.

88 Vzhledem k tomu, že žalobkyně nezpochybňují platnost sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodejích pozemků a staveb orgány veřejné moci, je třeba v projednávaném případě použít judikaturu, podle níž je Komise ve specifické oblasti státních podpor vázána pokyny a sděleními, jež přijímá, pokud se neodchylují od norem Smlouvy a jsou akceptovány členskými státy (rozsudek ze dne 11. září 2008, Německo a další v. Kronofrance, C-75/05 P a C-80/05 P, Sb. rozh., EU:C:2008:482, bod 61). Komise se přijetím pravidel chování a zveřejněním oznámení, že je napříště použije na případy jimi dotčené, sama omezuje při výkonu posuzovací pravomoci a nemůže se od těchto pravidel odchýlit, aniž by byla případně sankcionována z důvodu porušení obecných právních zásad, jako je zásada rovného zacházení nebo ochrana legitimního očekávání (rozsudky ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh., EU:C:2005:408, bod 211, a Německo a další v. Kronofrance, uvedený výše, EU:C:2008:482, bod 60).

89 Na základě sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodejích pozemků a staveb orgány veřejné moci, vzhledem k tomu, že sporný prodej nebyl proveden prostřednictvím nabídkového řízení ani po ocenění nezávislým odborníkem, nebyla Komise povinna mít za to, že v uvedeném prodeji není přítomen prvek státní podpory.

90 Komise při ocenění hodnoty prodaného majetku vycházela ze znaleckého posudku. Co se týče možnosti Komise vycházet z uvedeného rozsudku, je třeba připomenout, že pokud Komise za účelem určení, zda kupní cena nemohla být nabyvatelem získána za obvyklých tržních podmínek, zkoumá znalecké posudky vyhotovené po dotyčné transakci, přísluší jí porovnat skutečně zaplacenou kupní cenu s cenou uvedenou v těchto posudcích a určit, zda se liší natolik, že je třeba dospět k závěru o existenci zvýhodnění. Tato metoda umožňuje zohlednit nejistotu při zpětném určení těchto tržních cen (viz rozsudek Valmont v. Komise, bod 78 výše, EU:T:2004:266, bod 45 a citovaná judikatura).

91 Kromě toho ačkoliv Komise může, aniž by k tomu ostatně byla povinna, pověřit externí znalce, není tím nicméně zproštěna povinnosti posoudit jejich práci. Ústřední a výhradní odpovědnost zajistit, pod kontrolou unijního soudu, dodržování článku 107 SFEU a provádění článku 108 SFEU totiž přísluší Komisi, a nikoliv uvedeným znalcům (viz rozsudek Valmont v. Komise, bod 78 výše, EU:T:2004:266, bod 72 a citovaná judikatura).

92 V projednávaném případě je nesporné, že věrohodnost a objektivitu znaleckého posudku Řecká republika ani společnost Ellinikos Chrysos, pro niž byl ostatně vyhotoven, nezpochybňují. Žalobkyně nicméně zpochybňují, že Komise mohla z uvedeného posudku vycházet, jelikož byl vyhotoven šest měsíců před sporným prodejem a jeho výchozím předpokladem bylo, že dotčené tři doly jsou v „téměř zprovoznitelném“ stavu. Zpochybňují rovněž to, že uvedené doly splňovaly ke dni jejich převodu podmínky metody ocenění použité v tomto posudku.

93 Pokud jde zaprvé o datum vyhotovení znaleckého posudku, je třeba mít za to, že Komise může využít znalců při posouzení tržní ceny majetku až po dni prodeje uvedeného majetku, za podmínky, že zohledněné údaje jsou z doby předcházející dni prodeje nebo z téže doby a byly k tomuto dni k dispozici.

94 Tak tomu bylo v projednávaném případě. Ze tří metodologických přístupů ocenění navrhovaných znaleckým posudkem zohlednila Komise pouze první, a sice příjmový přístup. Uvedený posudek rozlišuje v tomto ohledu tři hodnotová rozpětí v závislosti na zohledněných cenách, a sice zaprvé průměr historických cen za období 1993 až 2003, zadruhé ceny prvního pololetí roku 2004 a zatřetí průměrnou cenu za období 1993 až 2003 a první pololetí roku 2004 dělenou dvěma. Z těchto tří scénářů zohlednila Komise pouze první, odkazující na průměrné ceny v období 1993 až 2003, a tedy na ceny před sporným prodejem. Komise kromě toho nezohlednila údaje obsažené v tomto posudku odkazující na budoucí aktiva nebo teoretické nerostné zdroje.

95 Tento závěr není vyvrácen okolností, že znalecký posudek vzal jako skutečný čas posouzení půlnoc dne 30. června 2004, datum následující šest měsíců po sporném prodeji, jelikož zohledněné průměrné ceny byly z období před uvedeným prodejem.

96 Zadruhé, pokud jde o zpochybnění výchozího předpokladu znaleckého posudku, tedy „téměř zprovoznitelného“ stavu dotčených dolů, je třeba zdůraznit, že z úvodní části uvedeného posudku vyplývá, že podle tohoto posudku je v „téměř zprovoznitelném“ stavu důlní lokalita, která je v provozu, nebo která je předmětem studie proveditelnosti. Tak tomu podle posudku bylo u všech tří dolů Kassandra, jelikož důlní lokality Stratoni a Olympie byly v minulosti v provozu a jejich provoz byl zastaven ze sociálních důvodů a důvodů ochrany životního prostředí, nikoliv z hospodářských důvodů, a důlní lokalita Skouries byla předmětem studie proveditelnosti.

97 Znalecký posudek kromě toho zohledňuje skutečnost, že činnost v dotčených důlních lokalitách byla zastavena a byla obnovena až v roce 2006 v případě lokality Stratoni a až v roce 2008 v případě lokality Olympie, a dále skutečnost, že řecké orgány poskytly věrohodná ujištění o vydání potřebných povolení k těžbě při obnovení činnosti v dotčených dolech.

98 Posledně uvedenou okolnost potvrzuje článek 1 sporné smlouvy, který stanoví, že „kromě toho […] řecký stát na nabyvatele rovněž převádí všechna stávající správní a jiná povolení a oprávnění, která nebyla zrušena nebo pozastavena soudním rozhodnutím, která jsou uvedena v příloze IV této smlouvy, a tato povolení a oprávnění jsou platná na jeho jméno a účet“. Článek 3.3 téže smlouvy kromě toho stanoví, že „řecký stát se zavazuje posoudit [předložený] investiční projekt […] ve lhůtě dvou měsíců a vydat všechna nezbytná povolení a oprávnění ve lhůtě nejvýše deseti měsíců“.

99 Z výše uvedeného vyplývá, že argumenty žalobkyň směřující ke zpochybnění platnosti znaleckého posudku coby referenčního dokumentu při ocenění dolů Kassandra, shrnuté v bodě 65 výše, musí být odmítnuty.

100 Zatřetí, pokud jde o metodu ocenění, znalecký posudek posuzuje čistou hodnotu příjmů očekávaných z budoucí produkce dotčených dolů, přičemž připouští, že přetrvává určitá nejistota ohledně dlouhodobých investičních plánů. Tento přístup, zvaný „příjmový přístup“, je definován jako zásadní složka při oceňování dolů, které jsou „v provozu nebo jsou budovány nebo u nichž byla dokončena studie proveditelnosti“. Tento přístup, včetně jeho obecné vhodnosti k ocenění uvedených důlních lokalit za výše popsaných podmínek, žalobkyně jako takový nezpochybňují. Naproti tomu zpochybňují, že tyto důlní lokality splňovaly takové podmínky v okamžiku sporného prodeje.

101 Je však třeba poukázat na to, že stav důlních lokalit Stratoni a Olympie skutečně odpovídal definici důlních lokalit, které „byly v minulosti v provozu“, uvedené ve znaleckém posudku. Jak ostatně žalobkyně připouštějí, tyto důlní lokality byly provozovány přinejmenším do roku 1992 v případě lokality Olympie a do roku 2002 v případě lokality Stratoni a lokalita Skouries odpovídá tomu, co uvedený posudek definuje jako „lokalita, u níž byla dokončena studie proveditelnosti“ (viz bod 96 výše). Tato okolnost konstatovaná v uvedeném posudku nebyla žalobkyněmi zpochybněna.

102 Předně je třeba uvést, že důlní lokalita Stratoni měla povolení k provozu vydané dne 18. února 2003, které, ačkoliv bylo předmětem žaloby na neplatnost, bylo v okamžiku sporného prodeje stále platné. Kromě toho ze znění článku 3.1 sporné smlouvy vyplývá, že alespoň jedno povolení k provozu již existovalo. Argumenty žalobkyně, jimiž se chce dovolávat nižší ceny z důvodu neexistujících platných povolení v souvislosti s uvedenou lokalitou v okamžiku uvedeného prodeje a jejich nepřevedení uvedenou smlouvou, je třeba odmítnout.

103 Pokud jde dále o hodnotu důlní lokality Skouries, je nesporné, že uvedená lokalita představovala pouze ložisko postrádající odpovídající infrastrukturu i povolení k těžbě a nebylo nikdy využíváno. Toto konstatování odpovídá tedy definici „lokality, u níž byla dokončena studie proveditelnosti“, uvedené ve znaleckém posudku. Taková studie byla skutečně vyhotovena společností v roce 1998. Podle uvedeného posudku lze tuto lokalitu posoudit podle příjmového přístupu, jelikož může získat povolení k těžbě a začít být využívána. Tento posudek kromě toho zohledňuje při výpočtu hodnoty téže důlní lokality náklady na rozvoj, výstavbu a provoz, jakož i administrativní náklady za účelem získání takového povolení. Komise se tedy nedopustila v bodech 77 a 78 odůvodnění napadeného rozhodnut žádného nesprávného posouzení, když vyšla z odhadované hodnoty dotčené důlní lokality v předmětném posudku.

104 Z výše uvedeného vyplývá, že je třeba mít za to, že Komise mohla důvodně učinit závěr, že v daném případě byl na důlní lokality Stratoni a Skouris použitelný příjmový přístup.

105 Konečně, pokud jde o důlní lokalitu Olympie, vytýkají žalobkyně Komisi, že údaje ze znaleckého posudku použila selektivně. V tomto ohledu je však třeba připomenout, že Komise není povinna držet se slepě výsledků uvedených v rámci znaleckého posudku, ale musí naopak práci uvedených znalců ověřit a posoudit (v tomto smyslu viz rozsudek Valmont v. Komise, bod 78 výše, EU:T:2004:266, bod 72). Otázkou je spíše to, zda se Komise, která vzala znalecký posudek za referenční dokument při ocenění dolů Kassandra, mohla odchýlit od výsledků uvedeného posudku v případě zejména uvedené důlní lokality, jak vyplývá z bodů 74 až 76 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

106 V tomto ohledu je nutné konstatovat, že Komise mohla, aniž se tím dopustila zjevně nesprávného posouzení, v bodě 75 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovat, že nemůže zohlednit zápornou čistou aktuální hodnotu důlní lokality Olympie, jak byla oceněna ve znaleckém posudku na základě příjmového přístupu. Uvedená hodnota totiž předpokládala existenci dolu v provozu. Ve stadiu přijetí napadeného rozhodnutí přitom uvedená důlní lokalita nemohla být zprovozněna po dobu několika let, vzhledem k závažným problémům s ochranou životního prostředí, kvůli nimž byla zrušena stávající povolení k provozu, a obtížím se získáním jiných povolení. Z tohoto důvodu byla Komise oprávněna mít ve stadiu přijímání napadeného rozhodnut za to, že výchozí předpoklad uvedeného posudku, podle něhož bude možné obnovit činnost v této důlní lokalitě od roku 2008, jakož i lhůty vydání povolení uvedené v 3.3 sporné smlouvy jsou nereálné. Žalobkyně samy opakovaně poukázaly na nejistotu vydání povolení v případě tohoto dolu.

107 Kromě toho Komise měla dostatečně věrohodně za to, že žádný soukromý investor by nesouhlasil se zaplacením kladné ceny za koupi věci mající zápornou hodnotu. Chování soukromého investora v tržním hospodářství je totiž vedeno perspektivou výnosnosti (viz rozsudek ze dne 12. prosince 2000, Alitalia v. Komise, T-296/97, Recueil, EU:T:2000:289, bod 84 a citovaná judikatura). Jak věrohodně uvádí Komise, v rámci posouzení perspektiv výnosnosti by takový investor zohlednil opční hodnotu důlní lokality Olympie a počítal by s jejím zprovozněním pouze, pokud by bylo v důsledku cen zlata rentabilní, aby zabránil ztrátám. Žalobkyním se nicméně nepodařilo vyvrátit věrohodnost závěru Komise, že vydání povolení nezbytných k provozu dolu bylo nepravděpodobné. Totéž platí i o předpokladu, že i kdyby zprovoznění uvedeného dolu bylo v důsledku cen zlata teoreticky rentabilní, byla tato možnost natolik nejistá, že uvedená hodnota nemohla být vypočtena, a byla tedy stanovena jako nulová.

108 Komise se nedopustila zjevně nesprávného posouzení ani tím, že z uvedené hodnoty vyvodila částku 5,5 milionu eur jakožto náklady na údržbu důlní lokality Olympie, jak byly stanoveny smluvním závazkem na základě článku 3 sporné smlouvy (viz bod 75 odůvodnění napadeného rozhodnutí), podle něhož měla uvedené náklady nést společnost Ellinikos Chrysos po dobu nejvýše tří let. Vzhledem k tomu, že počet let, během kterých neměla být uvedená důlní lokalita v provozu, nebyl vzhledem k chybějícím nezbytným povolením k provozu předvídatelný, totiž nelze Komisi vytýkat, že nezohlednila dodatečné náklady na údržbu. Uvedená smlouva kromě toho obsahovala v článku 4 doložku o ukončení, podle níž v případě, že jedna ze stran poruší smluvní povinnosti, mezi nimiž bylo i vydání povolení k provozu ze strany řeckého státu, může druhá strana smlouvu vypovědět. V případě nevydání uvedených povolení se tedy společnost Ellinikos Chrysos mohla zprostit povinnosti nést náklady na údržbu v letech následujících po lhůtách stanovených v článku 3.3 uvedené smlouvy.

109 Vzhledem k výše uvedenému je třeba mít za to, že odůvodnění uvedené v bodech 75 a 76 odůvodnění napadeného rozhodnutí je věrohodné a soudržné a Komise se při použití kritéria soukromého investora nedopustila zjevně nesprávného posouzení

110 Tento závěr není zpochybněn argumenty uváděnými žalobkyněmi.

111 Platí to zaprvé o tvrzení žalobkyň vycházejícím z toho, že Komise měla vzít v úvahu soukromého prodávajícího skutečně existujícího v daném případě, a sice skupinu Kinross/TVX Hellas, za účelem posouzení, zda cena aktiv převedených v rámci sporného prodeje odpovídala jejich tržní hodnotě.

112 V tomto ohledu je třeba uvést, že skupina Kinross/TVX Hellas je bývalým vlastníkem uvedeného majetku, která utrpěla při své činnosti značné ztráty a snažila se svůj investiční projekt ukončit, a dále že cena stanovená za převod dolů Kassandra na Řeckou republiku zjevně nebyla výsledkem jednání o hodnotě prodávaných aktiv zahrnující jejich objektivní posouzení. Jak je výslovně uvedeno v preambuli mimosoudní dohody, cena jedenáct milionů eur je označena za „přiměřené finanční odškodnění“, které zakládá překážku jakýmkoli vzájemným pohledávkám mezi uvedeným bývalým vlastníkem a Řeckou republikou. To logicky znamená, že byla zohledněna nejen hodnota majetku jako takového, ale i pohledávky vyplývající z nedodržení jiných povinností. Takové skutečnosti přitom nesouvisí s hodnotou aktiv a závisí na minulých skutkových okolnostech, které nejsou nutně relevantní pro nového nabyvatele do budoucna.

113 Tvrzení společnosti Ellinikos Chrysos, vycházející z toho, že nevyčíslení a nevymahatelnost pohledávek v okamžiku sporného prodeje dokládají, že částka jedenáct milionů eur nebyla výsledkem skutečného započtení pohledávek, musí být rovněž odmítnuto. Jakmile se totiž strany mimosoudní dohody shodly na urovnání vzájemných nároků a povinností, dohodly se, že takovou částku lze považovat za „přiměřené finanční odškodnění“, aby se vyhnuly letům velmi nákladných rozhodčích a soudních řízení s nejistým výsledkem (viz bod F preambule uvedené dohody). Takové pohledávky byly vyčísleny, a byly tudíž vymahatelné od vyhlášení zákona schvalujícího uvedenou dohodu. Kromě toho je třeba uvést, že v bodech D a E preambule uvedené dohody byly uvedené pohledávky identifikovány, a sice na jedné straně nároky, které uplatňoval stát v souvislosti s neprovozováním dolů a nepředložením nových studií k vybudování a provozu zařízení na tavení zlata, jakož i nároky související s porušeními (zjištěnými či nezjištěnými) právních předpisů na ochranu životního prostředí, a na druhé straně nároky společnosti TVX Hellas, založené na prohlášeních o ručení a vydání všech povolení a oprávnění nezbytných pro řádné fungování těchto dolů a zejména prohlášeních týkajících se škod způsobených ztrátou investičního kapitálu.

114 I když tedy nelze v zásadě vyloučit, že částka jedenáct milionů eur představuje i správnou tržní hodnotu majetku převedeného následně Řeckou republikou na společnost Ellinikos Chrysos, nelze tvrdit, že tato částka nesouvisela se započtením existujících pohledávek mezi Řeckou republikou a společností TVX Hellas. S ohledem na výše uvedené se Komise nedopustila skutkového omylu ani tím, že v bodech 53 až 55 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že uvedená částka vyplývá z vypořádání vzájemných pohledávek obou stran mimosoudní dohody.

115 Vzhledem k neexistenci konkrétních argumentů žalobkyň umožňujících konstatovat, že výsledek započtení pohledávek mohl odrážet skutečnou tržní hodnotu dolů, v rozsahu, v němž vzájemné pohledávky, vyrovnané mezi smluvními stranami, představují složky objektivní hodnoty prodávaných aktiv, a tedy jejich ceny, nelze Komisi vytýkat, že v bodě 54 odůvodnění napadeného rozhodnutí, dospěla k závěru, že toto vyrovnání pohledávek nevyjadřuje hodnotu prodávaných aktiv.

116 Za těchto okolností je třeba mít za to, že Komise se nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když odmítla zohlednit v rámci použití zásady soukromého investora jednání skupiny Kinross/TVX Hellas jako výchozího bodu pro ocenění aktiv převáděných spornou smlouvou.

117 Totéž platí zadruhé i pro argument Řecké republiky, podle něhož by soukromý investor v konkrétním kontextu prodeje dolů měl starost o zajištění řádného fungování uvedených dolů, a proto je třeba při ocenění hodnoty uvedených dolů zohlednit požadavky na ochranu životního prostředí a zaměstnanosti. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že ze znění sporné smlouvy nevyplývá, že řecký stát chtěl prostřednictvím transakce se společností Ellinikos Chrysos kontrolovat přenesení odpovědnosti v oblasti ochrany životního prostředí a sociální oblasti z bývalého na nového vlastníka, nebo že by musel jednat rychle, aby zabránil zhoršení škod na životním prostředí nebo sociálních problémů. Naopak řecký stát uvedl ve zmíněné smlouvě doložku, která zbavuje společnost Ellinikos Chrysos jakékoliv odpovědnosti za škody na životním prostředí a škody způsobené třetím osobám, ke kterým došlo před vyhlášením zákona ratifikujícího smlouvu, nebo jejichž příčiny vznikly před uvedeným vyhlášením. V případě výpovědi sporné smlouvy tato počítá s úplným zbavením odpovědnosti vzniklé po podpisu uvedené smlouvy (viz článek 1.3 této smlouvy).

118 Zatřetí je třeba odmítnout i argumentaci Řecké republiky, podle níž zásahem do dotčené transakce snížila své ztráty, které by způsobilo úplné zastavení provozu dolů Kassandra. Skutečnost, že operace je pro orgány veřejné správy nebo veřejný podnik, které podporu poskytly, racionální, nezbavuje povinnosti ověřit, zda dotčená opatření přiznávají podniku hospodářskou výhodu, kterou by za obvyklých tržních podmínek nezískal, a nestačí tedy k tomu, aby dotčené opatření bylo v souladu s kritériem soukromého investora (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. září 2010, Řecko a další v. Komise, T-415/05, T-416/05 a T-423/05, Sb. rozh., EU:T:2010:386, body 213 a 214).

119 Začtvrté argument společnosti Ellinikos Chrysos uvedený v rámci tohoto žalobního důvodu, kterým tato společnost poukazuje na skutkový omyl týkající se odepsání investice do dolu Kassandra jako ztráty ve výroční zprávě skupiny Kinross/TVX Hellas, je rovněž irelevantní.

120 Tento argument splývá s argumentem údajného nesprávného použití kritéria soukromého investora v rozsahu, v němž Komise měla při ocenění tržní hodnoty převáděných aktiv zohlednit jednání skutečného investora, skupiny Kinross/TVX Hellas, jak byl tento argument analyzován v bodech 110 až 116 výše. A dále, jak správně zdůraznila Komise v bodě 52 odůvodnění napadeného rozhodnutí, účetní hodnota společnosti není vždy stejná jako tržní hodnota, pokud se jedná o ocenění aktiv za účelem stanovení jejich ceny při prodeji (v tomto smyslu viz rozsudek Řecko a další v. Komise, bod 118 výše, EU:T:2010:386, body 307 až 309).

121 Při neexistenci skutečností, které by mohly prokázat shodu mezi účetní hodnotou aktiv převáděných v rámci sporného prodeje a jejich tržní hodnotou, tedy nelze Komisi vytýkat, že v bodě 52 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedenou hodnotu nezohlednila.

122 Zapáté, pokud jde o výtku žalobkyň týkající se chyby při výpočtu hodnoty dolů převáděných spornou smlouvou, je třeba nejprve připomenout, že Komise v bodě 68 odůvodnění napadeného rozhodnutí vysvětluje, že zkoumala hodnotu každé ze tří dotčených důlních lokalit ze dvou hledisek, a sice hodnoty dolu, jež musí být založena na hospodářských faktorech existujících v době sporného prodeje, a provozuschopnosti dolu umožňující dosažení této hodnoty.

123 Společnost Ellinikos Chrysos v tomto ohledu zpochybňuje, že by Komise mohla provést odlišný výpočet pro každou z dotčených důlních lokalit. Za tím účelem se na jednání opřela o rozsudek Symvoulio tis Epikrateias č. 1492/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým bylo prohlášeno, že doly Kassandra představují jediný a nedílný celek. Tribunál má za to, že takový argument není podložený, jelikož pomíjí okolnost, že celková hodnota uvedených dolů je pouze součtem hodnot každého z nich a záporná hodnota jednoho z těchto dolů ovlivňuje kladnou hodnotu ostatních.

124 Co se týče zaprvé výpočtu hodnoty každé z dotčených důlních lokalit, je třeba odkázat na body 100 až 109 výše.

125 Pokud jde zadruhé o hodnotu dotčených pozemků, je třeba připomenout, že sporná smlouva převádí mezi jinými aktivy řadu nemovitostí a pozemků, stavebních, určených pro nebytovou výstavbu a zemědělských (viz článek 1 části A uvedené smlouvy). Komise kvalifikuje v bodě 81 odůvodnění napadeného rozhodnutí tyto pozemky jako aktiva těžařského podniku, a nikoliv jako nemovitosti v širším slova smyslu, z důvodu zvláštní povahy těžební činnosti. Žalobkyně tvrdí, že vzhledem k tomu, že doly Kassandra nebyly v době sporného prodeje v provozu, byla hodnota uvedených pozemků snížená, jelikož nebylo možné je užívat.

126 V tomto ohledu je třeba uvést, že Komise vzala v bodě 81 odůvodnění napadeného rozhodnutí jako referenční dokument při ocenění dotčených pozemků znalecký posudek, a posuzovala je jako aktiva oddělená od dolů, i když připustila, že je nelze využít k jiným účelům než k těžební činnosti. S tímto posouzením je třeba se ztotožnit, jelikož uvedené pozemky představují další části majetku, které mají vlastní, hospodářsky odhadnutelnou hodnotu.

127 Nadto vzhledem k tomu, že znalecký posudek vycházel z údajů poskytnutých společností Ellinikos Chrysos za účelem odhadu hodnoty uvedených dolů, a nepředstavoval tedy skutečně nezávislé ocenění, ověřila Komise hodnotu dotčených pozemků uvedenou ve zmíněném posudku, která odpovídala šesti milionům eur, přičemž použila zejména cenu zaplacenou společností TVX Hellas za jejich koupi v roce 1995 a upravila tuto cenu v souladu se všeobecným indexem cen průmyslové výroby za období 1995 až 2003 (viz body 84 až 86 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

128 Na základě tohoto přístupu dospěla Komise k hodnotě 3,5 milionu eur u pozemků, které společnost TVX Hellas koupila v roce 1995, a k hodnotě 1,1 milionu eur u dalších 70 pozemků, které uvedená společnost koupila po roce 1995. Hodnota posledně uvedených pozemků vycházela z účetních závěrek této společnosti a Komise považovala tam uvedenou cenu za tržní, protože ji určil samotný trh (viz bod 88 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Takto získaná celková částka 4,6 milionu eur byla upravena v souladu s řeckým všeobecným indexem cen průmyslové výroby za období 1995–2003 a 1998–2003, čímž bylo dosaženo výsledných 5,9 milionu eur. Komise tedy dospěla k částce, která byla téměř totožná s částkou uvedenou ve znaleckém posudku, a měla tudíž za to, že odráží tržní hodnotu v prosinci 2003 (viz body 89 a 90 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

129 Řecké orgány přitom v průběhu správního řízení samy připustily, že lze vzít v úvahu hodnotu pozemků stanovenou při veřejné soutěži z roku 1995 (viz bod 87 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

130 Takový krok je nadto v souladu s judikaturou, která uznává, že pořizovací náklady mohou sloužit jako druhotný a nepřímý údaj o hodnotě pozemku (rozsudek ze dne 10. dubna 2003, Scott v. Komise, T-366/00, Recueil, EU:T:2003:113, bod 106, proti kterému nebyl podán v tomto ohledu kasační opravný prostředek). V projednávaném případě Komise skutečně použila cenu zaplacenou společností TVX Hellas při koupi pozemků v roce 1995, aby ověřila a potvrdila jejich hodnotu již odhadnutou ve znaleckém posudku, jak je uvedeno v bodě 86 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

131 V tomto ohledu se nezdá být přesvědčivá výtka, že Komise použila pro přizpůsobení hodnoty dotčených pozemků inflaci do roku 2003 všeobecný index cen průmyslové výroby, třebaže se tento index vztahuje na průmyslové zboží, a nikoliv na pozemky, na kterých je toto zboží vyráběno. Komise

totiž musela zjistit hodnotu uvedených pozemků nikoliv v roce 1995, nýbrž v době sporného prodeje, tedy v roce 2003, a vzhledem k tomu, že neexistoval index cen průmyslových pozemků, musela Komise uplatnit buď index cen komerčních nemovitostí, nebo všeobecný index cen průmyslové výroby, který byl použit v projednávaném případě. Kromě toho je třeba uvést, že tato volba byla pro žalobkyně výhodnější, jelikož vedla k ceně nižší, než by vedlo použití indexu cen komerčních nemovitostí. Za takových okolností se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když použila všeobecný index cen průmyslové výroby. Je tedy třeba mít za to, že v projednávaném případě poskytla hodnotu pozemků, která odpovídá, s dostatečnou přesností, jejich hodnotě v prosinci 2003, jak vyžaduje použitelná judikatura (rozsudek Scott v. Komise, bod 130 výše, EU:T:2003:113, bod 100).

132 Vzhledem k výše uvedenému je třeba výtku žalobkyň týkající se výpočtu hodnoty dotčených pozemků odmítnout.

133 Zatřetí v souvislosti s dotčenými nerostnými zásobami je třeba uvést, že řecký stát převedl spornou smlouvou na společnost Ellinikos Chrysos zásoby zlatonosných rud a ložiska dalších koncentrátů rud (olova a zinku).

134 Pokud jde o zásoby zlatonosných rud, Komise v rámci napadeného rozhodnutí uznává, že hodnota zásob zlata byla v době sporného prodeje záporná, a to z důvodu poměru cena/náklad, vzhledem k relativně nízké ceně zlata a k nákladům na přepravu a zpracování koncentrovaného zlata, vypočteným v bodě 92 odůvodnění uvedeného rozhodnutí. Kromě toho zdůrazňuje, že znalecký posudek neposuzoval hodnotu zlatonosných rud. Dospěla tedy k závěru, že hodnotu těchto zásob nelze vypočítat (viz bod 93 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

135 V případě zlatonosných rud se totiž Komise domnívá, že obezřetný investor by je netěžil, aby se vyhnul ztrátám, a jejich hodnota by tedy nebyla záporná, nýbrž nulová. Řecká republika však podotkla, že koncentrované zlato má téměř 10 % arzénu a že pokud jej nelze uvést na trh, patří mezi nebezpečný odpad, jehož úprava a zpracování jsou povinné na základě směrnice 2006/21/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu (Úř. věst. L 102, s. 15). Komise nicméně správě uvedla, že environmentální náklady již byly zohledněny v rámci výpočtu hodnoty dolů, a že tedy není namístě odečítat tyto náklady podruhé v rámci ocenění uvedených zásob.

136 Co se týče ostatních koncentrátů rud nacházejících se na převedených ložiscích, vyšla Komise z odhadu koncentrací ke dni 30. června 2004 uvedeného ve znaleckém posudku, na základě standardní metody pro výpočet úhrad za kov, která poskytuje údaj o čistém výnosu z tavení (viz body 95 a 96 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Následně vynásobila množství rud (sdělená společností Ellinikos Chrysos) v prosinci 2003 cenou kovů, vyplývající z kotací na burze kovů, a dospěla k hodnotě 3 miliony eur. Kromě toho upřesnila, že vzhledem k tomu, že společnost Ellinikos Chrysos ložiska prodala v prosinci 2004, to znamená po vypracování uvedeného posudku, neexistoval žádný jiný prodej v téže době, ke kterému by bylo možné přihlédnout při srovnávací analýze. Komise se tedy při výpočtu nedopustila v tomto ohledu zjevného pochybení.

137 Argument Řecké republiky, podle něhož v podstatě bylo v době prodeje společnosti Ellinikos Chrysos množství rud nacházejících se v převáděných ložiscích nižší než množství odhadované ve znaleckém posudku, je třeba odmítnout, jelikož Komisi nebyl znám v průběhu správního řízení. Podle ustálené judikatury totiž platí, že legalita rozhodnutí věci státních podpor musí být posuzována v závislosti na informacích, které Komise měla k dispozici v okamžiku, kdy jej přijala (viz rozsudek ze dne 20. března 2013, Rousse Industry v. Komise, T-489/11, EU:T:2013:144, bod 33 a citovaná judikatura) a žalobce nemůže před soudem uplatňovat skutkové okolnosti, které nebyly uvedeny v průběhu postupu před zahájením soudního řízení podle článku 108 SFEU. Komisi rovněž nemůže být vytýkáno, že nepřihlédla k případným skutkovým či právním poznatkům, které jí mohly být, ale nebyly předloženy během

správního řízení, vzhledem k tomu, že Komise není povinna bez návrhu a odhadem zkoumat, jaké poznatky jí mohly být předloženy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. září 2012, Wam Industriale v. Komise, T-303/10, EU:T:2012:505, bod 119 a citovaná judikatura).

138 Uvedenou výtku je tedy třeba odmítnout v rozsahu, v němž se týká pochybení při výpočtu hodnoty ostatních koncentrátů rud nacházejících se v převedených ložiscích.

139 Ve světle všech výše uvedených úvah je třeba zamítnout druhou část prvního žalobního důvodu v souvislosti s první podporou v celém rozsahu, jelikož Tribunál nezjistil žádné zjevně nesprávné posouzení v souvislosti s použitím kritéria soukromého investora, ani žádné nesprávné použití článku 107 odst. 1 SFEU, skutkový omyl nebo početní chybu.

– Ke druhé části, týkající se pochybení při posouzení podmínky použití státních prostředků

140 Žalobkyně v podstatě uvádějí, že Komise, která v bodě 106 odůvodnění napadeného rozhodnutí tvrdí, že Řecká republika měla úlohu prodávajícího, a nikoliv pouhého prostředníka jednajícího ve veřejném zájmu, nesprávně posoudila skutkové okolnosti a v důsledku toho měla za to, že kritérium státních prostředků je splněno. Operace totiž ve skutečnosti sestávala ze „zrcadlových“, „na sebe vázaných“ nebo „back-to-back“ smluv mezi soukromými podniky, a řecký stát tedy plnil úlohu pouhého prostředníka za účelem nalezení kupujícího a zajištění nepřerušeného provozu dolů nezbytného ke stálé ochraně životního prostředí a udržení zaměstnanosti v regionu.

141 Dále tvrdí, že prostředky použité k zaplacení ceny za sporný prodej dolů Kassandra, které byly na základě článku 2 sporné smlouvy převedeny přímo společnosti TVX Hellas, nepředstavují přímou ztrátu finančních prostředků, kterou lze přičítat řeckému státu, jelikož nedošlo k žádnému přímému či nepřímému převodu státních prostředků ve smyslu relevantní judikatury.

142 Podle Řecké republiky kromě toho úlohu pouhého prostředníka v rámci sporné transakce potvrzuje stanovisko, které v tomto ohledu zaujalo oddělení „Právní předpisy v oblasti veřejných zakázek“ ředitelství „Veřejné zakázky“ generálního ředitelství pro vnitřní trh a služby v dopise zaslaném dne 21. září 2009 generálnímu tajemníkovi řeckého ministerstva pro rozvoj v odpověď na jeho otázku, zda sporná smlouvy spadá do působnosti právních předpisů v oblasti veřejných zakázek. Toto stanovisko potvrzuje rovněž skutečnost, že unijní právo nestanoví žádnou povinnost provést v případě prodeje dolů nabídkové řízení.

143 Ellinikos Chrysos dodává, že skutečnost, že dotčená aktiva nebo částka jedenácti milionů eur nebyly nikdy zaneseny do rozpočtu řeckého státu, znemožňuje podle řeckého práva navrácení podpory, jak vyžaduje napadené rozhodnutí. Řecký stát by totiž musel přijmout nové specifické právní předpisy, aby mohl povinnost navrácení splnit.

144 Podle Řecké republiky nestačí k tomu, aby prodejní cena dolů Kassandra mohla být označena za státní podporu, že uvedená cena byla nižší než tržní cena, že řecký stát nabyl na určitou virtuální dobu vlastnictví aktiv společnosti TVX Hellas, než jej převedl na nabyvatele, společnost Ellinikos Chrysos, a že řecký stát kontroloval všechny tyto transakce a schválil je prostřednictvím zákona.

145 Komise argumenty žalobkyň zpochybňuje.

146 Co se týče podmínky použití státních prostředků a tedy přičitatelnosti dotčeného opatření státu, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že k tomu, aby mohla být zvýhodnění kvalifikována jako podpory ve smyslu čl. [107] odst. 1 [SFEU], musí být poskytnuta přímo nebo nepřímo za použití státních prostředků (viz rozsudek ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise, C-482/99, Recueil,

EU:C:2002:294, bod 24 a citovaná judikatura). Tyto dvě podmínky jsou odlišné a kumulativní (rozsudek ze dne 5. dubna 2006, Deutsche Bahn v. Komise, T-351/02, Sb. rozh., EU:T:2006:104, bod 103).

147 Zvýhodnění musí dále vyplývat z převodu státních prostředků. Podle ustálené judikatury je totiž třeba za podpory ve smyslu článku 107 odst. 1 SFEU považovat pouze výhody poskytované přímo nebo nepřímo ze státních prostředků nebo výhody, které pro stát představují dodatečnou zátěž (viz rozsudek ze dne 19. března 2013, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, C-399/10 P a C-401/10 P, Sb. rozh., EU:C:2013:175, bod 99 a citovaná judikatura). Tyto dvě podmínky jsou odlišné a kumulativní (rozsudek ze dne 5. dubna 2006, Deutsche Bahn v. Komise, T 351/02, Sb. rozh., EU:T:2006:104, bod 103).

148 V této souvislosti není nezbytné ve všech případech zjišťovat, zda byl proveden převod státních prostředků, aby výhoda poskytnutá jednomu nebo několika podnikům mohla být považována za státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Za podpory jsou tak zejména považovány různé formy opatření, které snižují náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku a ač nejsou dotacemi v užším slova smyslu, mají tutéž povahu a stejné účinky (viz rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, bod 147 výše, EU:C:2013:175, body 100 a 101 a citovaná judikatura).

149 Podle ustálené judikatury totiž čl. 107 odst. 1 SFEU definuje státní zásahy podle jejich účinků (viz rozsudek ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, Sb. rozh., EU:C:2012:318, bod 77 a citovaná judikatura; rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, bod 147 výše, EU:C:2013:175, bod 102).

150 Zásah státu, který může zároveň zvýhodnit dotčené podniky ve srovnání s ostatními podniky a vyvolat dostatečně konkrétní riziko budoucí dodatečné zátěže pro stát, může zatěžovat prostředky státu (viz rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, bod 147 výše, EU:C:2013:175, bod 106 a citovaná judikatura).

151 Soudní dvůr kromě toho upřesnil, že výhody poskytované ve formě státní záruky mohou znamenat pro stát dodatečnou zátěž (rozsudky ze dne 1. prosince 1998, Ecotrade, C-200/97, Recueil, EU:C:1998:579, bod 43; ze dne 8. prosince 2011, Residex Capital IV, C-275/10, Sb. rozh., EU:C:2011:814, body 39 až 42, a Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, bod 147 výše, EU:C:2013:175, bod 107).

152 Z judikatury kromě toho vyplývá, že pokud je z ekonomického hlediska změna tržních podmínek, z níž zvýhodnění nepřímo přiznané některým podnikům vyplývá, výsledkem ztráty příjmů na straně orgánů veřejné moci, nemá ani mezitímní přijetí nezávislého rozhodnutí investorů za následek přerušení vazby mezi uvedenou ztrátou příjmů a zvýhodněním, z něhož mají dotčené podniky prospěch (rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, bod 147 výše, EU:C:2013:175, bod 108).

153 Pro účely konstatování existence státní podpory tedy musí Komise prokázat dostatečně přímou vazbu mezi příjemci poskytnuté výhody a snížením státního rozpočtu nebo dostatečně konkrétním hospodářským rizikem výdajů zatěžujících tento rozpočet (rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, bod 147 výše, EU:C:2013:175, bod 109).

154 V projednávaném případě je nesporné, že sporná smlouva, z níž vyplývá výhoda ve prospěch společnosti Ellinikos Chryso, byla uzavřena mezi touto společností a řeckým státem. V rámci této smlouvy na sebe bere řecký stát jako prodávající určité povinnosti a práva vůči druhé smluvní straně, jako jsou povinnosti a práva vyplývající z článků 1.3, 3.3 a 4 uvedené smlouvy. Je tedy nutné konstatovat, že zvýhodnění vyplývající z této smlouvy, jejímž iniciátorem, signatářem a garantem je řecký stát, je tomuto státu přičitatelné.

155 Co se týče toho, zda zvýhodnění je poskytováno přímo či nepřímo za použití státních prostředků, je třeba zaprvé uvést , že sporný prodej, tedy následný prodej dolů Kassandra společnosti Ellinikos Chrysos za cenu nižší než tržní, vede ke snížení příjmů řeckého státu v porovnání s příjmy, které mohl získat, a tudíž ztrátě prostředků. To samo o sobě znamená zvýhodnění pro společnost, která majetek nabyla, a zátěž, která může ohrozit státní prostředky. Zadruhé řecký stát prostřednictvím závazků, které na sebe vzal podle článků 1.3, 3.3 a 4 sporné smlouvy, schválených prostřednictvím článků 52 a 53 řeckého zákona č. 3220/2004, vystavil svůj rozpočet riziku spojenému s případnými kroky, které bude třeba podniknout pro dodržení souladu s právními předpisy vztahujícími se na nabyvatele. Tyto záruky poskytnuté řeckým státem zakládají dostatečně konkrétní riziko realizace dodatečné zátěže pro stát ve smyslu judikatury uvedené v bodech 151 a 153 výše.

156 Komise se tedy nedopustila pochybení, když v bodech 105 až 107 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že kritérium převodu státních prostředků bylo splněno.

157 Tento závěr není zpochybněn argumenty žalobkyň.

158 Zaprvé, pokud jde o argument žalobkyň vycházející z existence jediné operace, představované smlouvami typu back-to-back mezi soukromými smluvními stranami, je třeba poukázat na to, že znění sporné smlouvy, jakož i mimosoudní dohody výslovně hovoří o nabytí dotčeného majetku řeckým státem [viz bod II písm. a) a e) mimosoudní dohody, jakož i preambule, odst. 3 písm. a) a článek 1 sporné smlouvy]. Tento stát nutně musel uvedený majetek nabýt, aby vlastnictví k němu následně převedl na společnost Ellinikos Chrysos. Kromě toho, nezapsání uvedeného majetku na jméno řeckého státu do katastru nemovitostí, kterého se společnost Ellinikos Chrysos dovolává, aby prokázala, že vlastnictví k němu nepřešlo na řecký stát, bylo stanoveno článkem 51 odst. 2 písm. a) zákona č. 3220/2004 výslovně jako výjimka z obecně použitelných předpisů. Takové speciální legislativní ustanovení nicméně nezabránilo přechodu vlastnictví na řecký stát. Kdyby totiž uvedený stát nebyl vlastníkem uvedeného majetku, nemohl by převést jeho vlastnictví na společnost Ellinikos Chrysos.

159 Zadruhé argument Řecké republiky týkající se neexistence přímého převodu státních prostředků musí být rovněž zamítnut, jelikož vychází z jednostranného a nesprávného výkladu judikatury. Jak totiž bylo připomenuto v bodech 147 až 149 výše, přímý převod prostředků nebyl nezbytný.

160 Konečně je třeba odmítnout argument společnosti Ellinikos Chrysos, podle něhož je navrácení podpory nemožné, neboť řecký stát by musel přijmout za tímto účelem specifické nové právní předpisy, jelikož dotčená aktiva nebo částka jedenácti milionů eur nebyly nikdy zaneseny do státního rozpočtu. Podle ustálené judikatury je jediným důvodem, kterého se může dovolávat stát, jemuž je určeno rozhodnutí o vymáhání podpory, k odůvodnění nevymáhání podpory prohlášené za neslučitelnou s vnitřním trhem, takový důvod, jenž vychází z absolutní nemožnosti správného provádění rozhodnutí nařizujícího vymáhání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. května 2005, Komise v. Řecko, C-415/03, Sb. rozh., EU:C:2005:287, bod 35 a citovaná judikatura). Případná nutnost přijmout za tímto účelem specifické právní předpisy však nepředstavuje takovou absolutní nemožnost, ale patří spíše k povinnosti nesené uvedeným státem spolupracovat v dobré víře za účelem překonání obtíží při plném dodržování ustanovení Smlouvy, a zejména těch, která se týkají státních podpor (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Řecko, C-415/03, EU:C:2005:287, bod 42).

161 Vzhledem k výše uvedenému je třeba zamítnout první část prvního žalobního důvodu v souvislosti s první podporou jako neopodstatněnou.

– Ke třetí části, týkající se pochybení při posouzení podmínky existence narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy (věc T-233/11)

162 Zaprvé Řecká republika poukazuje na porušení pravidel vymezení relevantního trhu platných v právu hospodářské soutěže v tom, že Komise do tohoto trhu zahrnula kovy obsažené v ložiscích. Podle názoru Řecké republiky se uvedený prodej vzhledem k tomu, že v době sporného prodeje byla z dotčených důlních lokalit v provozu pouze lokalita Stratoni a ta produkovala pouze olovnaté a zinkové rudy, týkal pouze trhu s těmito rudami.

163 Zadruhé Řecká republika zpochybňuje konstatování Komise, uvedené v bodě odůvodnění 110 napadeného rozhodnutí, podle něhož se zinek, měď, olovo, zlato a stříbro těží, vedle jí samotné, v jedenácti členských státech a obchoduje se s nimi v celé Unii. Toto konstatování nutně odkazovalo na trh s kovy, který nepředstavoval správný relevantní trh. Konkurenční producenti olovnatých a zinkových rud (správný relevantní trh) jsou naopak usazeni v šesti, respektive v pěti z jedenácti členských států zmiňovaných Komisí, jak uvádí zpráva nazvaná „Olympias Marketing Study“. Kromě toho vliv společnosti Ellinikos Chrysos na hospodářskou soutěž je bezvýznamný, jelikož v roce následujícím po sporném prodeji její produkce představovala pouze 0,2 % těžby zinku a 0,9 % těžby olova na evropském trhu. Konečně, uvedený prodej vedl ke zvýšení produkce výše uvedených rud v rámci Unie. Tyto rudy pokrývají pouze 34 % a 54 % metalurgického potenciálu Unie a zbytek pokrývá dovoz ze zemí, které nejsou součástí Unie. Tento prodej tudíž přispěl ke konkurenceschopnosti evropského průmyslu, a nenarušil ji.

164 Komise argumenty Řecké republiky zpochybňuje.

165 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury jsou v oblasti státní podpory obě podmínky použití článku [107] odst. 1 [SFEU] týkající se dopadu na obchod mezi členskými státy a narušení hospodářské soutěže zpravidla neoddělitelně spojeny. Zvláště v případě, kdy podpora poskytnutá členským státem posiluje postavení podniku oproti jiným konkurenčním podnikům v rámci obchodu uvnitř Společenství, je třeba mít za to, že tento obchod je podporou ovlivněn (viz rozsudek ze dne 30. dubna 2009, Komise v. Itálie a Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, bod 52 a citovaná judikatura).

166 Kromě toho z ustálené judikatury vyplývá, že v rámci posouzení podmínek použití čl. 107 odst. 1 SFEU je Komise povinna nikoliv zjistit skutečný dopad podpor na obchod mezi členskými státy a skutečné narušení hospodářské soutěže, ale pouze přezkoumat, zda mohou tyto podpory tento obchod ovlivnit a narušit hospodářskou soutěž (rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Itálie v. Komise, C-372/97, Recueil, EU:C:2004:234, bod 44, a ze dne 15. prosince 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, Sb. rozh., EU:C:2005:774, bod 54).

167 Neslučitelnost podpory se společným trhem musí být v konečném výsledku konstatována tehdy, když má nebo může mít dopad na obchod uvnitř Společenství a účinek narušení v něm existující hospodářské soutěže (rozsudek Unicredito Italiano, bod 166 výše, EU:C:2005:774, bod 55).

168 V projednávaném případě Komise v bodě 110 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že společnost Ellinikos Chrysos působí v odvětví, a sice těžbě zinku, mědi, olova, zlata a stříbra, s jehož produkty se na vnitřním trhu hodně obchoduje, že uvedená činnost je provozována v jedenácti členských státech, že podpora poskytla uvedené společnosti výhodu oproti jejím konkurentům a na závěr že existuje riziko narušení hospodářské soutěže a vliv na obchod mezi členskými státy.

169 Argumenty Řecké republiky směřující ke zpochybnění definice relevantního trhu zvolené Komisí přitom neumožňují vyvrátit opodstatněnost tohoto závěru. Stačí, aby Komise prokázala, že sporná podpora může ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušuje nebo hrozí narušit hospodářskou soutěž, aniž by bylo nezbytné vymezit relevantní trh (viz rozsudek ze dne 15. června 2010, Mediaset v. Komise, T-177/07, Sb. rozh., EU:T:2010:233, bod 146 a citovaná judikatura).

170 Co se týče argumentu Řecké republiky týkajícího se toho, že první podpora je ve prospěch hospodářské soutěže, vycházejícího z nedostatku surovin na evropském trhu, je třeba jej odmítnout jako irelevantní. Taková skutečnost, i kdyby byla prokázána, totiž nemůže vyvážit riziko narušení hospodářské soutěže vyplývající z posílení tržního postavení společnosti Ellinikos Chrysos v důsledku přijetí uvedené podpory, jelikož, jak bylo připomenuto v bodech 166 a 167 výše, Komise není povinna prokázat skutečný dopad podpor na obchod mezi členskými státy a skutečné narušení hospodářské soutěže.

171 I kdyby byl na evropském trhu nedostatek nerostných surovin, získala by společnost Ellinikos Chrysos každopádně konkurenční výhodu oproti ostatním těžařským podnikům v rozsahu, neboť konkuruje na vnitřním trhu ostatním těžařským podnikům, aniž musí využívat dovozů uvedených nerostných surovin.

172 Vzhledem k výše uvedenému je třeba třetí část prvního žalobního důvodu v souvislosti s první podporou zamítnout jako neopodstatněnou.

Ke druhé podpoře

– K první části týkající se pochybení při posouzení podmínky existence zvýhodnění (věci T-233/11 a T-262/11)

173 Žalobkyně tvrdí, že osvobození od daní vztahujících se na sporný prodej bylo nižší než prahová hodnota *de minimis* v oblasti státních podpor. V tomto ohledu byly daně z převodu nemovitostí vypočteny na základě nesprávné hodnoty dotčených pozemků, a sice částky 6 milionů eur, čísla, které svévolně uvedla European Goldfields. Dále tvrdí, daň z převodu horních práv byla vypočtena na nesprávném základě celkové hodnoty dolů Kassandra, namísto hodnoty pouze horních práv, v rozporu s tím, co je stanoveno v čl. 173 odst. 1 řeckého horního zákona, který vylučuje hodnotu dolů ze základu této daně.

174 Ellinikos Chrysos dodává, že nevznikla povinnost k dani převodu nemovitostí, a to vzhledem k nikoliv definitivní povaze sporné smlouvy, jelikož články 3 a 4 uvedené smlouvy stanovily povinnost nabyvatele vypracovat podnikatelský plán, který nebyl předložen.

175 Komise tyto argumenty odmítá.

176 Na úvod je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je opatření, kterým veřejné orgány poskytují určitým podnikům zvýhodněné daňové zacházení, které sice není spojeno s převodem státních prostředků, ale staví příjemce do lepší finanční situace oproti ostatním poplatníkům, státní podporou ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (rozsudky ze dne 15. března 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil, EU:C:1994:100, bod 14; ze dne 19. května 1999, Itálie v. Komise, C-6/97, Recueil, EU:C:1999:251, bod 16, a ze dne 22. června 2006, Belgie a Forum 187 v. Komise, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh., EU:C:2006:416, bod 87).

177 V projednávaném případě Komise v bodě 118 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že při sporném prodeji měly být zaplaceny dvě odlišné daně, a sice daň z převodu vlastnictví dolů Kassandra, která se podle řeckého horního zákona rovnala 5 % prodejní ceny uvedených dolů, a daň z převodu vlastnictví dotčených pozemků, která odpovídala 7 až 9 % jejich prodejní ceny.

178 Pokud jde o druhou daň, jak bylo uvedeno v bodech 125 až 132 výše, žalobkyním se nepodařilo prokázat, že Komise se dopustila při výpočtu hodnoty dotčených pozemků pochybení. Výše uvedené daně, vypočtená na tomto základě odpovídající 54 milionům eur (viz bod 124 odůvodnění napadeného rozhodnutí), tedy rovněž není nesprávná. Taková částka přitom přesahuje prahovou hodnotu 100 000 eur pro podpory *de minimis* stanovenou nařízením Komise (ES) č. 69/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu *de minimis* (Úř. věst. L 10, s. 30), platným

v době sporného prodeje. Z toho plyne, že napadené rozhodnutí není postiženo vadou v souvislosti s existencí prvku podpory v případě osvobození od zaplacení daně z převodu vlastnictví uvedených pozemků.

179 Tento závěr nemůže vyvrátit argument Řecké republiky ohledně nemožnosti využití dotčených pozemků k jiným než k těžebním účelům. Jak je uvedeno v bodě 126 výše, je třeba mít za to, že uvedené pozemky mají vlastní hodnotu vedle hodnoty dotčených dolů a při jejich prodeji se nelze dotčené daňové povinnosti vyhnout.

180 Vzhledem k tomu, že v bodech 107 až 109 výše bylo konstatováno, že Komise se při ocenění hodnoty dolů Kassandra nedopustila pochybení, je třeba učinit také závěr, že ani výpočet výše daně dlužné za převod vlastnictví uvedených dolů, který společnost Ellinikos Chrysos nezaplatila, v souladu s čl. 5 třetím pododstavcem a čl. 9 odst. 5 sporné smlouvy, není nesprávný.

181 Takové osvobození stanovené právním předpisem, a sice článkem 52 řeckého zákona č. 3220/2004 schvalujícího spornou smlouvu, představuje opatření přičitatelné státu a představuje současně výhodu pro nabyvatele aktiv, které jsou předmětem sporného prodeje, a ztrátu prostředků pro státní rozpočet.

182 V rozsahu, v němž se Řecká republika dovolává toho, že dani podle řeckého horního zákona (článku 173 odst. 1 řeckého horního zákona) mohl podléhat pouze „převod horních práv“, je třeba prohlásit uvedený argument za nepřípustný na základě judikatury uvedené v bodě 137 výše.

183 Je třeba odmítnout rovněž argument společnosti Ellinikos Chrysos, podle něhož neexistovala povinnost k dani z převodu nemovitostí vzhledem k nikoliv definitivní povaze sporné smlouvy. Zaprvé z žádného ustanovení uvedené smlouvy nevyplývá, že by tato smlouva měla prozatímní, a nikoliv definitivní povahu. Zadruhé ustanovení, kterých se dovolává společnost Ellinikos Chrysos (články 3 a 4 uvedené smlouvy), stanoví pouze doložky o vypovězení smlouvy, které umožňují ukončení jejích účinků, ale nebrání jejímu vzniku. Zatřetí tato smlouva stanoví v článku 9 výslovně, že nabývá účinnosti dnem vyhlášení zákona, který ji schvaluje, v *Úředním věstníku Řecké republiky*.

184 Vzhledem k výše uvedenému je třeba první část prvního žalobního důvodu v rozsahu, v němž se týká druhé podpory, zamítnout.

– Ke druhé části týkající se pochybení při posouzení podmínky existence narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy (věc T-233/11)

185 Řecká republika zpochybňuje existence hrozby narušení hospodářské soutěže v případě druhé podpory, přičemž odkazuje v podstatě na argumenty uvedené v rámci třetí části prvního žalobního důvodu v souvislosti s první podporou.

186 Vzhledem k tomu, že druhá podpora je k první podpoře vedlejší a v případě posledně uvedené podpory je třeba považovat podmínku existence narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy za splněnou, je třeba považovat ji za splněnou i v případě druhé podpory, a to ze stejných důvodů, jaké byly uvedeny v odpověď na argumenty uplatněné v rámci třetí části prvního žalobního důvodu, týkajícího se první podpory, jak jsou uvedeny v bodech 165 až 172 výše.

Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného výkladu a použití článku 14 odst. 1 druhé věty nařízení č. 659/1999 a porušení zásad proporcionality, loajální spolupráce, právní jistoty a ochrany legitimního očekávání (věc T-233/11)

187 Řecká republika připomíná text článku 14 odst. 1 druhé věty nařízení č. 659/1999, jakož i obsah dokumentu Komise ze dne 7. června 2005 nazvaného „Akční plán pro státní podpory – Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005–2009“ [COM

(2005) 107 final], a zpochybňuje legalitu rozhodnutí Komise požadovat navrácení podpory, jelikož podle jejího názoru překročila svou diskreční pravomoc a porušila zásady proporcionality, loajální spolupráce a ochrany legitimního očekávání. V tomto ohledu zdůrazňuje, že požadavek navrátit 15,34 milionu eur může ohrozit přímou investici v Řecku ve výši 850 milionů eur, což povede k omezení hospodářského růstu a hospodářské soutěže namísto jejich posílení, a to v období výrazné hospodářské krize v této zemi. Komise se podle Řecké republiky dopustila pochybení při poměření hrozby narušení hospodářské soutěže s příznivými účinky pokračování provozu v dotčených důlních lokalitách, čímž porušila výše uvedené zásady.

188 Komise tyto argumenty zpochybňuje.

189 Úvodem je třeba připomenout, že čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 zní takto:

„Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil […]. Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva [Unie]“.

190 Kromě toho je třeba připomenout, že zrušení protiprávní podpory prostřednictvím jejího navrácení je logickým důsledkem konstatování její protiprávnost, jelikož účelem navrácení protiprávně poskytnutých podpor je umožnit obnovení předchozího stavu, čímž příjemce ztratí výhodu, kterou měl na trhu ve srovnání se svými konkurenty, a obnoví se stav před poskytnutím podpory (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. března 2012, Komise v. Itálie, C-243/10, Sb. rozh., EU:C:2012:182, bod 35 a citovaná judikatura).

191 Z této funkce navrácení podpory rovněž vyplývá, že Komise zpravidla nemůže, vyjma výjimečných okolností, překročit diskreční pravomoc, pokud po členském státu žádá, aby zajistil navrácení částek poskytnutých jako protiprávní podpory, jelikož pouze zajišťuje obnovení dřívějšího stavu (rozsudek ze dne 9. září 2009, Diputación Foral de Álava a další v. Komise, T-227/01 až T-229/01, T-265/01, T-266/01 a T-270/01, Sb. rozh., EU:T:2009:315, bod 373).

192 Zaprvé, pokud jde o tvrzení vycházející z porušení zásady proporcionality, je pravda, že tato zásada vyžaduje, aby akty unijních orgánů nepřekračovaly meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení sledovaného cíle, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření (rozsudek Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 191 výše, EU:T:2009:315, bod 374).

193 Nicméně toto navrácení s cílem obnovení dřívějšího stavu v zásadě nemůže být považováno za nepřiměřené opatření vzhledem k cílům ustanovení Smlouvy v oblasti státních podpor (viz rozsudek Diputación Foral de Álava a další v. Komise, bod 191 výše, EU:T:2009:315, bod 372 a citovaná judikatura).

194 V projednávaném případě je nutné konstatovat, že Řecká republika odkazuje na zásadu proporcionality, aniž vysvětluje, v jakém rozsahu byla přesně porušena, a to přestože zásady připomenuté v bodech 192 a 193 výše vyžadují obzvláště přesvědčivou argumentaci. Tuto výtku je tedy třeba odmítnout jako nepřípustnou s ohledem na judikaturu, podle níž čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991 vyžaduje „stručný popis žalobních důvodů“, přičemž totéž je požadováno rovněž ve vztahu k výtkám uváděným na podporu žalobního důvodu souvislosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. října 2012, Arbos v. Komise, T-161/06, EU:T:2012:573, bod 22 a citovaná judikatura) a pouhé dovolávání se zásady unijního práva, aniž by byly uvedeny skutkové a právní okolnosti, na kterých se zakládá toto tvrzení, nesplňuje požadavky čl. 44 odst. 1 písm. c) tohoto jednacího řádu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. září 2009, El Morabit v. Rada, T-37/07 a T-323/07, EU:T:2009:296, bod 27).

195 Zadruhé, co se týče tvrzení vycházejícího z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, podle ustálené judikatury svědčí právo dovolávat se uvedené zásady každému jednotlivci, u kterého vyvolal unijní orgán podložené naděje na základě konkrétních ujištění, které mu poskytl (viz rozsudek ze dne 21. července 2011, Alcoa Trasformazioni v. Komise, C-194/09 P, Sb. rozh., EU:C:2011:497, bod 71 a citovaná judikatura). Taková ujištění jsou tvořena bez ohledu na formu, ve které jsou sdělena, přesnými, nepodmíněnými a shodujícími se informacemi z oprávněných a spolehlivých zdrojů. Naopak nikdo se nemůže dovolávat porušení této zásady, pokud neexistují konkrétní ujištění ze strany správy (viz rozsudek ze dne 14. února 2006, TEA-CEGOS a další v. Komise, T-376/05 a T-383/05, Sb. rozh., EU:T:2006:47, bod 88 a citovaná judikatura).

196 Z této zásady, která se uplatní obzvlášť v oblasti kontroly státních podpor na základě článku 14 nařízení č. 659/1999, vyplývá, že ochrany legitimního očekávání příjemce podpory se lze dovolávat za podmínky, že příjemce má k dispozici dostatečně konkrétní ujištění plynoucí z pozitivního jednání Komise, která mu umožňují mít za to, že dotčené opatření nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (rozsudek ze dne 30. listopadu 2009, Francie v. Komise, T-427/04 a T-17/05, Sb. rozh., EU:T:2009:474, bod 261). Naopak pokud Komise nezaujme výslovné stanovisko k opatření, které jí bylo oznámeno, nemůže mlčení tohoto orgánu bránit na základě zásady ochrany legitimního očekávání podniku, který je příjemcem státní podpory, navrácení podpory plynoucí z tohoto opatření (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. listopadu 2004, Demesa a Territorio Histórico de Álava v. Komise, C-183/02 P a C-187/02 P, Sb. rozh., EU:C:2004:701, bod 44).

197 Je pravda, že nelze vyloučit možnost příjemce protiprávní podpory dovolávat se výjimečných okolnosti, na nichž mohl založit své legitimní očekávání, pokud jde o oprávněnost této podpory, a odmítnout z tohoto důvodu její navrácení [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. září 1998, BFM a EFIM v. Komise, T-126/96 a T-127/96, Recueil, EU:T:1998:207, bod 70; ze dne 5. srpna 2003, P & O European Ferries (Vizcaya) a Diputación Foral de Vizcaya v. Komise, T-116/01 a T-118/01, Recueil, EU:T:2003:217, body 201 a 204, a Francie v. Komise, bod 196 výše, EU:T:2009:474, bod 263].

198 Naproti tomu členský stát, jehož orgány při poskytnutí podpory porušily postup stanovený v článku 108 SFEU, se nemůže s odvoláním na ochranu legitimních očekávání příjemců podpory vyhnout povinnosti přijmout opatření k provedení rozhodnutí Komise, které nařizuje navrácení podpory. Připustit takovou možnost by totiž znamenalo zbavit ustanovení článků 107 a 108 SFEU veškerého užitečného účinku, jelikož by vnitrostátní orgány mohly vlastním neoprávněným chováním zhatit účinnost rozhodnutí přijatých Komisí na základě těchto ustanovení Smlouvy (rozsudky ze dne 20. září 1990, Komise v. Německo, C-5/89, Recueil, EU:C:1990:320, bod 17, a ze dne 1. dubna 2004, Komise v. Itálie, C-99/02, Recueil, EU:C:2004:207, bod 20). Uvedený členský stát se nemůže dovolávat pro tyto účely ani zásady právní jistoty (rozsudek ze dne 14. září 1994, Španělsko v. Komise, C-278/92 až C-280/92, Recueil, EU:C:1994:325, bod 76).

199 Řecká republika tedy není oprávněna dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání, aby zabránila navrácení podpory, jestliže poskytla podporu v rozporu s procesními pravidly stanovenými v článku 108 SFEU.

200 Zatřetí, co se týče tvrzení vycházejícího z porušení zásady loajální spolupráce, z čl. 4 odst. 3 SEU vyplývá, že podle uvedené zásady se Unie a členské státy navzájem respektují a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv.

201 Ze zásady loajální spolupráce bylo vyvozeno, že členský stát, kterému je určeno rozhodnutí zavazující ho k zajištění navrácení protiprávních podpor, je povinen přijmout veškerá opatření směřující k zajištění výkonu uvedeného rozhodnutí, aby dosáhl skutečného navrácení dlužných částek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. března 2012, Komise v. Itálie, C-243/10, EU:C:2012:182, bod 35 a citovaná judikatura). Této zásady se naproti tomu nelze dovolávat za účelem osvobození členského státu od povinnosti zajistit navrácení uvedených podpor.

202 Jak bylo uvedeno v bodě 190 výše, zrušení protiprávní podpory prostřednictvím jejího navrácení je logickým důsledkem konstatování její protiprávnost, jelikož účelem navrácení protiprávně poskytnutých podpor je umožnit obnovení předchozího stavu. Kromě toho podle článku 14 nařízení č. 659/1999 je Komise povinna nařídit členskému státu, aby učinil všechna nezbytná opatření k navrácení protiprávní podpory, jestliže konstatuje její neslučitelnost s vnitřním trhem, ledaže by navrácení bylo v rozporu s obecnými zásadami unijního práva. Kromě toho, v rámci povinnosti vzájemné loajální spolupráce mezi Komisí a členskými státy při provádění pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor má dotyčný členský stát dokonce povinnost vypočítat přesnou částku podpor, které mají být navráceny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2014, Řecko v. Komise, T-52/12, EU:T:2014:677, bod 197 a citovaná judikatura).

203 Je tedy třeba mít za to, že Řecká republika se nemůže dovolávat zásady loajální spolupráce, aby se vyhnula povinnosti učinit opatření nezbytná k provedení rozhodnutí Komise nařizujícího jí zajistit navrácení podpory.

204 Řecká republika se kromě toho v rámci tohoto žalobního důvodu nemůže dovolávat dokumentu Komise ze dne 7. června 2005, nazvaného „Akční plán pro státní podpory – Cílenější státní podpory a jejich nižší počet: plán pro reformu státní podpory v letech 2005–2009“. V tomto ohledu stačí konstatovat, jak správně uvádí Komise, že uvedený dokument představuje pouze plán vývoje její politiky v oblasti státních podpor, kterým nemůže být vázána při použití čl. 107 SFEU a nástrojů, které uvedenou politiku konkrétně provádějí, jako jsou nařízení o blokových výjimkách nebo nařízení o podpoře ve prospěch malých a středních podniků, regionální investiční podpoře nebo podpoře zaměstnanosti nebo jí přijaté hlavní směry a pokyny.

205 Kromě toho jestliže se Řecká republika dovolává okolnosti, že případné navrácení protiprávní podpory může vést ke ztrátě přímé investice do této země, je třeba mít za to, že takovou okolnost, pokud by byla prokázána, mohla Komise zohlednit v rámci posouzení slučitelnosti podpory s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 2 a 3 SFEU nebo pokynů k regionální podpoře, podpoře na ochranu životního prostředí nebo podpoře zaměstnanosti. Řecká republika však nepoukazuje na žádné porušení uvedených ustanovení ze strany Komise.

206 Vzhledem ke všemu výše uvedenému je třeba druhý žalobní důvod uplatněný Řeckou republikou zamítnout.

Ke třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z nedostatečného a rozporného odůvodnění a porušení článku 296 SFEU (věc T-233/11)

207 Řecká republika kritizuje odůvodnění napadeného rozhodnutí ve čtyřech zásadních ohledech.

208 Zaprvé se Řecká republika domnívá, že Komise v bodech 105 až 107 odůvodnění napadeného rozhodnutí nedostatečně odůvodnila existenci první podpory, jelikož nevysvětlila, v čem představovaly čistě soukromé prostředky, zaplacené společností Ellinikos Chrysos přímo společnosti TVX Hellas, přímou nebo nepřímou ztrátu prostředků řeckého státu, přičitatelnou tomuto státu.

209 Zadruhé Řecká republika tvrdí, že Komise v bodech 117 a 123 odůvodnění napadeného rozhodnutí nedostatečně odůvodnila existenci druhé podpory a neuvedla důvody, proč považovala za dlužnou jak daň z převodu vlastnictví dolů Kassandra, tak daň z převodu vlastnictví dotčených pozemků, namísto pouze prvně uvedené daně, a neuvedla v tomto ohledu vlastní stanovisko.

210 Zatřetí Řecká republika poukazuje na to, že Komise v bodě 126 odůvodnění napadeného rozhodnutí nevysvětlila, proč se pravidlo *de minimis* nemůže uplatnit samostatně na každou z podpor, které Komise vymezila.

211 Začtvrté Řecká republika Komisi vytýká rozporuplná a nepřesná posouzení v souvislosti odhadem hodnoty dolů a selektivní zohlednění ocenění podle znaleckého posudku, zejména co se týče:

— negativní hodnoty důlní lokality Olympie, když vyšla z vlastních posouzení odporujících vědě a deontologii ohledně možnosti provozovatele dolů zprovoznit je či nikoliv podle toho, zda cena zlata je či není příznivá (bod 69 odůvodnění napadeného rozhodnutí);

— nezohlednění nákladů na ochranu zaměstnanosti a životního prostředí a na údržbu důlní lokality Stratoni ve stavu mimo provoz, na rozdíl od toho, co učinila v případě důlní lokality Olympie, ačkoliv obě tyto lokality byly v době sporného prodeje mimo provoz (bod 77 odůvodnění napadeného rozhodnutí);

— zohlednění kupní ceny z roku 1995 při výpočtu hodnoty pozemků, avšak nikoliv při výpočtu celkové ceny sporného prodeje (body 54 až 57, 86 a 87 odůvodnění napadeného rozhodnutí);

— vymezení relevantního trhu a jeho zeměpisného rozsahu s ohledem na rozdíl mezi kovy a nerostnými surovinami skutečně těženými v dolech.

212 Komise argumenty Řecké republiky zpochybňuje.

213 Z ustálené judikatury vyplývá, že rozsah povinnosti uvést odůvodnění podle článku 296 SFEU závisí na povaze dotčeného právního aktu a na kontextu, v němž byl přijat. Z odůvodnění musí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak, aby unijní soud mohl provést přezkum legality a aby se dotčené osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, aby mohly hájit svá práva a ověřit, zda je rozhodnutí opodstatněné. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 296 SFEU, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (rozsudky ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, EU:C:1998:154, bod 63, a ze dne 30. listopadu 2011, Sniace v. Komise, T-238/09, EU:T:2011:705, bod 37). Komise zvláště není povinna vyjádřit se ke všem argumentům, jichž se před ní dovolávají zúčastněné strany v řízení o kontrole státních podpor. Stačí, aby uvedla skutkové okolnosti a právní úvahy, které mají zásadní význam v rámci systematiky rozhodnutí (rozsudky ze dne 1. července 2008, Chronopost a La Poste v. UFEX a další, C-341/06 P a C-342/06 P, Sb. rozh., EU:C:2008:375, bod 96, a ze dne 3. března 2010, Freistaat Sachsen a další v. Komise, T-102/07 a T-120/07, Sb. rozh., EU:T:2010:62, bod 180).

214 Nadto je třeba připomenout, že povinnost uvést odůvodnění představuje podstatnou náležitost, která musí být odlišena od otázky opodstatněnosti odůvodnění, jež je otázkou legality sporného aktu po stránce meritorní (rozsudek ze dne 22. března 2001, Francie v. Komise, C-17/99, Recueil, EU:C:2001:178, bod 35). Z toho vyplývá, že v rozsahu, v němž výtky žalobkyň směřují ke zpochybnění opodstatněnosti napadeného rozhodnutí v předmětných bodech, které již byly zkoumány v rámci prvního žalobního důvodu této žaloby, musí být považovány za irelevantní v rámci tohoto žalobního důvodu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. prosince 2006, Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid et Federación Catalana de Estaciones de Servicio v. Komise, T-95/03, Sb. rozh., EU:T:2006:385, bod 107).

215 Zaprvé Řecká republika tím, že poukazuje na nedostatečné odůvodnění bodu 106 napadeného rozhodnutí, ve skutečnosti zpochybňuje opodstatněnost závěru Komise ohledně podmínky veřejných prostředků a přičitatelnosti podpory státu. Je tedy třeba mít za to, že uvedený argument se v rámci tohoto žalobního důvodu neuplatní. Každopádně, jak vyplývá z bodu 208 výše, Řecká republika se mohla seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, aby mohla hájit svá práva a ověřit, zda je rozhodnutí opodstatněné a – jak vyplývá z bodů 146 až 156 výše – Tribunál mohl vykonat přezkum legality napadeného rozhodnutí v tomto ohledu. Na základě judikatury uvedené v bodech 213 a 214 výše je tedy třeba učinit závěr, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu dostatečně odůvodněno.

216 Zadruhé, pokud jde o existenci druhé podpory a důvodů, z nichž Komise považovala za dlužnou jak daň z převodu vlastnictví dolů Kassandra, tak daň z převodu vlastnictví dotčených pozemků, je třeba uvést, že Komise dostatečně vysvětlila, proč existovala povinnost k prvně uvedené dani, když odkázala na kladnou hodnotu uvedených dolů v okamžiku sporného prodeje.

217 A dále v bodě 123 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že Řecká republika uznala, že se daň v sazbě od 7 % do 9 % ve skutečnosti vybírá ve všech případech prodeje pozemků, a to bez ohledu na to, zda se jedná o majetek společnosti, nebo majetek soukromých osob. V témže bodě odůvodnění přitom upřesnila, že k této otázce obdržela dva dopisy, jeden od ministerstva financí (příslušného v oblasti daní) a druhý od ministerstva životního prostředí (příslušného pro důlní záležitosti), které si navzájem protiřečí. Vysvětluje nicméně, že upozornila na tento rozpor řecké orgány, ale neobdržela konečné stanovisko. Vycházela tedy z informací, které měla k dispozici, a zejména z dopisu ministerstva financí, který uznával použitelnost takové daně na sporný prodej.

218 Z bodu 217 výše vyplývá, že úvahy Komise, které ji vedly k tomu, že upřednostnila určitou sazbu daně před jinou, vyplývají jasně z napadeného rozhodnutí a nejsou nedostatečně odůvodněny.

219 Zatřetí, co se týče použitelnosti pravidla *de minimis* na jednu ze dvou podpor, snaží se Řecká republika ve skutečnosti zpochybnit opodstatněnost napadeného rozhodnutí v tomto ohledu, která již byla zkoumána v bodě 178 výše. V rámci tohoto žalobního důvodu je tedy třeba argumenty Řecké republiky týkající se tohoto bodu odmítnout.

220 Začtvrté, pokud jde o údajná rozporuplná a nepřesná posouzení v souvislosti odhadem hodnoty dolů a údajně selektivní zohlednění ocenění podle znaleckého posudku, v rozsahu, v němž Řecká republika zpochybňuje opodstatněnost posouzení Komise, je její argument v rámci zkoumání tohoto žalobního důvodu irelevantní. Kromě toho se Řecká republika mohla v tomto ohledu hájit a Tribunál mohl provést přezkum, jak vyplývá z bodů 105 až 109 výše. Je tedy třeba učinit závěr, že body 75 a 76 odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou dostatečně odůvodněny.

221 V souvislosti s údajným nezohledněním nákladů na údržbu dolu ve Stratoni v napadeném rozhodnutí splývá argument Řecké republiky se zpochybněním správnosti výpočtu hodnoty dolů Kassandra, zkoumaným zejména v bodech 100 a 102 výše, a musí být tedy odmítnut v rámci tohoto žalobního důvodu jako irelevantní.

222 Co se týče zohlednění prodejní ceny z roku 1995 pro účely výpočtu hodnoty dotčených pozemků, a nikoliv celkové ceny dolů Kassandra, je nutné konstatovat, že takový argument směřuje ve skutečnosti ke zpochybnění opodstatněnosti posouzení Komise, k němuž je třeba odkázat na body 90 až 109 a 116 až 130 výše, a je tedy v rámci tohoto žalobního důvodu irelevantní.

223 Konečně, v souvislosti s kritériem dopadu na hospodářskou soutěž a na obchod mezi členskými státy, Soudní dvůr upřesnil, že i v případě, že z okolností, za kterých byla podpora udělena, vyplývá, že by mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit nebo hrozit narušením hospodářské soutěže, je úkolem Komise připomenout tyto okolnosti v odůvodnění svého rozhodnutí (rozsudky ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, Sb. rozh., EU:C:2006:511, bod 89, a Komise v. Itálie a Wam, bod 165 výše, EU:C:2009:272, bod 49).

224 Komise však není povinna analyzovat podíly podniku, který je příjemcem podpory, na vnitrostátním nebo evropském trhu, postavení konkurenčních podniků, obchodní toky dotčených výrobků a služeb mezi členskými státy, pokud vysvětlí, čím podpora narušuje hospodářskou soutěž a ovlivňuje obchod mezi členskými státy (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. dubna 1998, Vlaams Gewest v. Komise, T-214/95, Recueil, EU:T:1998:77, bod 67; ze dne 15. června 2005, Regione autonoma della Sardegna v. Komise, T-171/02, Sb. rozh., EU:T:2005:219, bod 85, a ze dne 6. září 2006, Itálie a Wam v. Komise, T-304/04 a T-316/04, EU:T:2006:239, bod 64).

225 Jak bylo uvedeno v bodě 169 výše, Komise nebyla povinna zkoumat podrobně kovy skutečně produkované nebo vyvážené v době sporného prodeje, jelikož pro účely zkoumání tohoto kritéria stačilo prokázat a odůvodnit, že podpora posílila postavení podniku, který je příjemcem podpory, na trhu v činnosti, kterou zamýšlel provozovat, což Komise učinila v bodě 110 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Je tedy třeba mít za to, že uvedené rozhodnutí je i v tomto ohledu dostatečně odůvodněno.

226 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám je třeba tento žalobní důvod zamítnout v plném rozsahu.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na obhajobu, porušení procesních práv žalobkyně, zneužití pravomoci, jakož i z porušení zásady řádné správy a povinnosti nestranného a řádného posouzení (věc T-262/11)

227 V rámci tohoto žalobního důvodu společnost Ellinikos Chrysos poukazuje první výtkou na porušení svého práva na obhajobu, zejména práva na přístup ke spisu a práva být vyslechnut, a na porušení článku 41 Listiny základních práv Evropské unie, vyplývající z toho, že jí nebyla sdělena totožnost stěžovatele, což je skutečnost, která je pro ni důležitá při přípravě obrany a zpochybnění věrohodnosti a legitimního zájmu, kterého by se takový stěžovatel mohl dovolávat.

228 Druhou výtkou společnost Ellinikos Chrysos zpochybňuje, že v průběhu správního řízení byl Řecký orgán dohledu nad důlní činností připuštěn jako zúčastněná strana, jak je definována článkem 1 písm. h) nařízení č. 659/1999 a ustálenou judikaturou, vzhledem k neexistenci vlastního zájmu tohoto orgánu, který by mohl být ovlivněn poskytnutím podpory.

229 Třetí výtkou poukazuje společnost Ellinikos Chrysos na zneužití pravomoci a porušení zásady řádné správy a povinnosti řádného a nestranného posouzení ze strany Komise, která použila selektivní, předpojatou a svévolnou metodu, když posuzovala argumenty stran, přičemž argumenty společnosti Ellinikos Chrysos zkreslila a nezohlednila řádně skutkové okolnosti. Na podporu svého argumentu cituje tiskovou zprávu, kterou Komise zveřejnila dne 23. února 2011, v níž bylo uvedeno, že rozhodnutí konstatující existenci státní podpory vycházelo ze znaleckého posudku, který odhadl hodnotu dolů Kassandra na 25 milionů eur, ačkoliv uvedená částka odpovídala odhadu provedenému Komisí. Ta opravila uvedenou tiskovou zprávu v textu bez vypracování samostatné opravy. Kromě toho správní řízení neproběhlo řádně a byla porušena povinnosti řádného a nestranného posouzení, jelikož nebylo přihlédnuto ke skutečné hodnotě převedených aktiv navzdory dostatečných důkazům ve spisu.

230 Komise tyto výtky odmítá.

231 Je třeba zdůraznit, že žádné ustanovení upravující řízení o kontrole státních podpor nevyhrazuje mezi zúčastněnými stranami zvláštní úlohu příjemci podpory. Řízení o kontrole státních podpor ostatně není řízením zahájeným „proti“ příjemci podpor, které by znamenalo, že by příjemce podpor mohl uplatnit práva takového rozsahu, jaký mají práva obhajoby jako taková. Nicméně navzdory tomu, že příjemce podpory nemá postavení účastníka řízení, mu judikatura přiznala určitá procesní práva, jejichž cílem je umožnit mu poskytnout Komisi informace a uplatnit jeho argumenty (rozsudek Scott v. Komise, bod 130 výše, EU:T:2003:113, bod 54).

232 Tato judikatura přisuzuje zúčastněným stranám především roli zdrojů informací pro Komisi v rámci správního řízení zahájeného podle čl. 108 odst. 2 SFEU (rozsudky ze dne 22. října 1996, Skibsværftsforeningen a další v. Komise, T-266/94, Recueil, EU:T:1996:153, bod 256, a ze dne 25. června 1998, British Airways a další v. Komise, T-371/94 a T-394/94, Recueil, EU:T:1998:140, bod 59).

233 Společnost Ellinikos Chrysos, jako příjemce dotčených opatření, byla vyzvána k předložení připomínek a mohla se vyjádřit ke stanoviskům Komise a dotčeného členského státu a poskytnout Komisi informace, ke kterým bylo řádně přihlédnuto v průběhu správního řízení. Je tedy třeba mít za to, že v projednávaném případě Komise plně respektovala její procesní záruky.

234 V souvislosti s první výtkou týkající se nesdělení totožnosti stěžovatele je třeba poukázat na to, jak správně uvádí Komise, že neexistuje žádné ustanovení, které by jí ukládalo povinnost sdělit totožnost stěžovatele nebo jakéhokoliv informačního zdroje zúčastněným stranám. Společnost Ellinikos Chrysos tedy nemůže oprávněně vytýkat Komisi procesní vadu v tomto ohledu.

235 Druhou výtku týkající se toho, že v průběhu správního řízen byl Řecký orgán dohledu nad důlní činností připuštěn jako zúčastněná strana, je třeba považovat za irelevantní. Připuštění takového orgánu jako zúčastněné strany totiž vyplývá přímo z článku 108 odst. 2 SFEU a nijak neovlivňuje procesní postavení společnosti Ellinikos Chrysos ani její procesní práva v rámci uvedeného řízení.

236 V souvislosti se třetí výtkou týkající se údajného zneužití pravomoci a porušení zásady řádné správy a povinnosti řádného a nestranného posouzení ze strany Komise, je nutné zaprvé konstatovat, že společnosti Ellinikos Chrysos se nepodařilo prostřednictvím nedostatečně konkrétních argumentů prokázat, že Komise porušila povinnosti náležité péče a řádné správy. Z meritorního přezkumu věci totiž vyplývá, že Komise správně ocenila hodnotu všech částí majetku, které byly předmětem sporného prodeje, uplatnila zásadu soukromého investora a použila všechny informace, které měla k dispozici, aby splnila úkol správně vyčíslit uvedenou hodnotu.

237 Zadruhé, co se týče údajného zneužití pravomoci, kterého se dopustila Komise, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je akt postižen zneužitím pravomoci pouze, pokud se na základě objektivních, relevantních a shodujících se nepřímých důkazů ukáže, že byl přijat za výlučným nebo přinejmenším rozhodujícím účelem dosáhnout jiných cílů, než jsou cíle, pro které byla daná pravomoc svěřena, nebo vyhnout se postupu zvláště upravenému Smlouvou pro vyrovnání se s okolnostmi daného případu (viz rozsudek ze dne 4. prosince 2013, Komise v. Rada, C-121/10, Sb. rozh., EU:C:2013:784, bod 81 a citovaná judikatura).

238 Tvrzení společnosti Ellinikos Chrysos v tomto ohledu jsou přitom velmi obecná a nejsou doložena. Tato společnost se v podstatě omezuje na to, že se dovolává chyby v tiskové zprávě zveřejněné Komisí dne 23. února 2011, která byla, jak uznává, na její žádost opravena. Za takových okolností je třeba mít za to, že podmínky stanovené judikaturou zmíněnou v bodě 237 výše zjevně nejsou v projednávaném případě splněny.

239 V důsledku toho je třeba čtvrtý žalobní důvod zamítnout jako neopodstatněný a obě žaloby zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

240 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

1) Věci T-233/11 a T-262/11 se spojují pro účely rozsudku.

2) Žaloby se zamítají.

3) Ve věci T-233/11 ponese Řecká republika vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.

4) Ve věci T-262/11 ponese společnost Ellinikos Chrysos AE Metalleion kai Viomichanias Chrysou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Komisí.

Prek Labucka Kreuschitz

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 9. prosince 2015.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu 1

1. Skutkový rámec 2

2. Relevantní smluvní ujednání 3

3. Správní řízení 4

4. Napadené rozhodnutí 5

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení 6

Právní otázky 8

1. K přípustnosti 8

2. K věci samé 9

Shrnutí žalobních důvodů směřujících ke zrušení 9

K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného uplatnění a výkladu čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 2 SFEU, jakož i z několika nesprávných posouzení skutkového stavu v souvislosti s existencí státní podpory (spojené věci T-233/11 a T-262/11) 11

K první podpoře 10

– Úvodní poznámky 10

– Ke druhé části týkající se nesprávného posouzení podmínky existence výhody 10

– Ke druhé části, týkající se pochybení při posouzení podmínky použití státních prostředků ... 21

– Ke třetí části, týkající se pochybení při posouzení podmínky existence narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy (věc T-233/11) 24

Ke druhé podpoře 25

– K první části týkající se pochybení při posouzení podmínky existence zvýhodnění (věci T-233/11 a T-262/11) 25

– Ke druhé části týkající se pochybení při posouzení podmínky existence narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy (věc T-233/11) 26

Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z nesprávného výkladu a použití článku 14 odst. 1 druhé věty nařízení č. 659/1999 a porušení zásad proporcionality, loajální spolupráce, právní jistoty a ochrany legitimního očekávání (věc T-233/11) 26

Ke třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z nedostatečného a rozporného odůvodnění a porušení článku 296 SFEU (věc T-233/11) 29

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva na obhajobu, porušení procesních práv žalobkyně, zneužití pravomoci, jakož i z porušení zásady řádné správy a povinnosti nestranného a řádného posouzení (věc T-262/11) 32

K nákladům řízení 33